

EEN STEM OP BGL IS EEN STERKE STEM!

Verkiezingsprogramma
2022-2026

HET DRAAIT

OM DE KERN

Gemeenteraadsverkiezingen 14 t/m 16 maart | Lijst 1

Het draait om de kern
Daarom ziet u alle kernen uit
onze gemeente voorbijkomen
in dit verkiezingsprogramma

VOORWOORDpartijvoorzitter

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van BGL met als titel 'het draait om de kern!' Al ruim 21 jaar draait het bij BGL om de kern. De leefbaarheid binnen alle kernen en wijken is waar BGL voor gaat. Ook de komende vier jaar zullen wij ons weer inzetten voor het behoud van de leefbaarheid in de kernen, de steden en het buitengebied.

BGL heeft de afgelopen vier jaar wederom bestuursverantwoordelijkheid genomen. Ondanks dat er de afgelopen periode veel veranderd is door Corona, heeft dit college veel bereikt. Trots ben ik als ik zie dat er in Tuk een nieuwe school en dorpshuis staan. Blij word ik als ik een fietstocht maak over de fietspaden in onze gemeente. Veel fietspaden zijn vernieuwd waardoor het weer prettig fietsen is. Wanneer ik in de kleinere kernen van onze gemeente ben dan word ik vrolijk als ik zie dat ook daar woningen gebouwd worden. Extra woningen zijn essentieel om de leefbaarheid in de kernen te behouden. En zo kan ik nog wel even doorgaan..... We mogen ons best wat vaker realiseren dat we in een heel mooi gebied wonen waar veel zaken goed gaan.

Is alles perfect? Nee zeker niet! Daarom heeft BGL wederom een fantastisch team klaarstaan om de komende vier jaar samen met inwoners, verenigings- en bedrijfsleven te werken aan een mooier en leefbaarder Steenwijkerland.

In ons verkiezingsprogramma beschrijven we aan de hand van vijf speerpunten hoe wij dat willen bereiken. Ook hebben we weergegeven wat BGL de afgelopen jaren al heeft bereikt in het gemeentebestuur.

Naast dit verkiezingsprogramma hebben wij ook het verkorte verkiezingsprogramma. Het verkorte verkiezingsprogramma is een samenvatting van ons verkiezingsprogramma. Ik kan met enige trots melden dat ons verkiezingsprogramma ook als audiofragment is te beluisteren! Voor ieder wat wils en toegankelijk voor iedereen!

Ik heb er alle vertrouwen in dat we met dit verkiezingsprogramma de kern raken.
Mocht u vragen hebben, neem dan gerust contact op met één van onze kandidaten!

Met vriendelijke groet,
Thomas Oosterkamp
Voorzitter BGL

Partijvoorzitter

Thomas Oosterkamp

VOORWOORD

lijsttrekker en fractievoorzitter

Als fractievoorzitter van BGL ben ik trots op ons verkiezingsprogramma dat samen met onze leden, fractie en bestuur is opgesteld. Veel punten zijn opgenomen vanuit gesprekken met inwoners in de kernen. Het maakt duidelijk waar wij als lokale partij voor staan en wat u van ons mag verwachten. Wij doen dat vanuit onze eigen lokale ambities en kracht, maar werken in de regio samen als dat goed is voor Steenwijkerland.

Steenwijkerland is een fantastische gemeente waar het prettig wonen is voor iedereen met voldoende voorzieningen en ruimte om te recreëren en sporten. Om de voorzieningen en leefomgeving te kunnen blijven waarborgen is het behouden en versterken van betaalbaar wonen en werkgelegenheid van belang.

Op dit moment blijft het aanbod van betaalbare woningen voor jongeren en ouderen in veel kernen achter op de concrete vraag. Als dit te lang duurt worden deze woningzoekers tegen hun zin in gedwongen naar elders te verhuizen. BGL zal zich actief inzetten om betaalbare woningen in kernen voor jongeren en ouderen mogelijk te maken.

Het behoud van de werkgelegenheid in agrarische familiebedrijven en de rietsector zien wij als de basis voor het beheer van ons waardevolle cultuurlandschap. Recreatie en toerisme zorgen eveneens voor veel werkgelegenheid. Het vinden van voldoende technisch en praktisch geschoold personeel wordt de komende jaren voor bedrijven nog lastiger. Meer aandacht voor technisch en praktijkgericht onderwijs met mogelijkheden voor bijscholing en omscholing is nodig. Wij vinden het belangrijk dat iedereen in Steenwijkerland hieraan op eigen niveau kan bijdragen en vinden het vanzelfsprekend dat mensen die daar behoefte aan hebben, op maat ondersteund worden.

Als BGL vinden wij het belangrijk dat inwoners in kernen en wijken tijdig betrokken worden bij nieuwe initiatieven in hun woonomgeving. Onze kracht is dat we iedereen uitnodigen om hun verhaal te vertellen. Ook komen we graag langs op locatie om ter plekke te kijken en horen wat er speelt. Dat is onze basis en daar gaan we mee door.

We zijn als BGL realistisch genoeg om te beseffen dat we het niet iedereen altijd naar de zin kunnen maken. Tegelijkertijd zijn wij er van overtuigd dat door oprecht te luisteren naar alle betrokkenen het mogelijk is om tot lokaal beter gedragen oplossingen te komen.

Buiten Gewoon Leefbaar is een partij met een “eigen geluid”. Wij zetten ons samen met u in om de leefbaarheid in Steenwijkerland voor iedereen te verbeteren. Het liefst vanuit een sterke positie om veel van ons programma te kunnen realiseren. Wij hopen daarom in maart 2022 weer op uw stem te mogen rekenen.

Met vriendelijke groet,
André Bus
Beoogd fractievoorzitter

Lijsttrekker

André Bus

UW STEM KOMT GOED TERECHT

Het draait om de kern. Dat is de leefbaarheid in de mooie kernen, de steden en het buitengebied van Steenwijkerland. Het draait ook om de kern bij de vraagstukken. Die kern wordt gevormd door het initiatief en het gesprek met de eigen inwoners. BGL is de grootste partij in Steenwijkerland. Niet voor niets. Gemotiveerde mensen uit de kernen en steden vormen onze partij. Wij kennen de mensen en de plaatselijke discussies. Wij hebben als partij veel ervaring in de gemeenteraad en in het college van Burgemeester en Wethouders. We zijn een goed georganiseerde lokale partij met veel leden. Wij hoeven geen verantwoording af te leggen aan landelijke bureaus. Wij maken eigen afwegingen. We komen voor u en uw leefomgeving op in het gemeentebestuur, in de gemeenteraad en in landelijke organisaties. Soms tegen de bestaande orde in. Dat doen we al meer dan twintig jaar en dat blijven we doen. We hebben al veel bereikt, omdat het draait om de kern. Wij zijn uw stem waard. Die komt goed terecht.

KANDIDATEN

Lijsttrekker

André Bus

Ik zoek graag met inwoners en ondernemers naar mogelijkheden om elkaars kracht te benutten en onze leefomgeving te verbeteren. Samen bereik je meer dan alleen!

Kandidaat 5

Ina Haveman

Getrouwd, 2 kind. 3 kleinkind.
Ondernemer sinds 1983. Ik zet mij in voor het sociaal domein. Vrijwilliger bij schuldhulpverlening en doe taalbegeleiding op scholen. Secretaris van Dorpshuis Onna.

Kandidaat 9

Guus Mooiweer

Getrouwd en 2 kinderen. Werkzaam als ZZP- jachtschilder. Mijn hobby's zijn zingen en marktmeester Kloostermarkt. Als doel stel ik mij het inzetten voor de jeugd.

Kandidaat 2

Ingrid ten Berge

Ik ben getrouwd, heb twee kinderen en werk in ISLA. Ik breng graag 'praat van de straat in de gemeenteraad'.

Kandidaat 3

Helmich Rutenberg

Ik zal me inspanssen om bedrijven in geheel Steenwijkerland door te kunnen ontwikkelen en toekomstbestendig te houden, waardoor de werkgelegenheid gegarandeerd blijft.

Kandidaat 4

Melvin Smit

Echt verschil maak je lokaal – met de kracht van inwoners en ondernemers – leefbare kernen en buitengebied – wonen voor jong en oud – sterk verenigingsleven.

Kandidaat 6

Bennie Daan

Mijn belangrijke punten zijn leefbaarheid in de kernen, zoals woningbouw, scholing en het in stand houden van de voorzieningen in de kernen en sport in het algemeen.

Kandidaat 7

Richard Keizer

Getrouwd, 1 dochter, ZZP'er in de familie Events. Daarnaast werkzaam als productie medewerker in de Kunststof industrie. Heb brede algemene interesse, lokaal betrokken en sociaal actief.

Kandidaat 8

Tinus Holterman

Vanuit mijn expertise wil ik mijn visie m.b.t het verruimen van de woningbouw, infrastructuur en middenstand in gemeente Steenwijkerland naar voren brengen binnen de raad.

Kandidaat 10

Truus Klein-Wolterink

De gemeentepolitiek gaat écht over de eigen leefomgeving, over zaken die ons allemaal raken. Daar wil ik graag in meedenken, meedoen en meebeslissen.

Kandidaat 11

Gert Stam

Mijn motivatie is om de contacten tussen inwoners en de gemeente te versterken. Om zo te zorgen dat ook de kleine kernen gehoord worden en dat de leefbaarheid daar in stand blijft.

Gemeenteraadsverkiezingen:
14, 15, 16 maart 2022! BGL lijst 1

/BGLInfo

/BGLSteenwijkerland

/Buitengewoonleefbaar

www.buitengewoonleefbaar.nl

BuitenGewoon Leefbaar Steenwijkerland

SPEERPUNTEN

WIJ MAKEN ONS DE KOMENDE JAREN STERK VOOR DE VOLGENDE VIJF SPEERPUNTEN

1. BGL zet in op het bewaken en versterken van de **sociale binding** in de kernen en steden door ondersteuning van het behoud van basisonderwijs, goede zorg nabij, van het verenigingswerk, van de dorpshuizen en MFC's, van het vrijwilligerswerk, van sport- en kerkelijke activiteiten en van diverse andere inwonersinitiatieven.

2. BGL wil voor alle kernen, wijken en steden een focus op **wonen en infrastructuur**. De beschikbaarheid van voldoende passende woningen voor de eigen kern en stad staat voorop. Daarbij hoort een goede en veilige ontsluiting van de kernen en steden met (water-) wegen, bruggen, fietspaden, internet en verkeersafspraken.

3. BGL streeft naar een **gezonde en vertrouwde leefomgeving** in de kernen en steden in goede balans met het omringende buitengebied, natuur en landbouw. Het gesprek over de beste richting en aanpak wordt met de inwoners en ondernemers van de kernen en steden en het buitengebied gezamenlijk gevoerd.

4. BGL wil dat je in Steenwijkerland een **goede boterham kunt verdienen**. Recreatie en Toerisme, de Agrarische Sector en de Maakindustrie zijn de belangrijke pijlers onder de lokale economie van Steenwijkerland. We zetten in op de versterking van deze pijlers met bijvoorbeeld voldoende toekomstbestendige bedrijventerreinen en flexibele aanpassing op nieuwe ontwikkelingen, inclusief aandacht voor extra banen en voor het middelbaar beroepsonderwijs voor deze sectoren.

5. Om dit allemaal te bereiken wil BGL een **dienstbare gemeente**. Dat geldt voor het college van Burgemeester en Wethouders, de gemeenteraad en de ambtenaren. BGL wil dat de gemeente zoveel mogelijk gebruik maakt van de participatie van inwoners bij het vinden van antwoorden op hun initiatieven, vragen en zorgen.

DOELSTELLING, VISIE EN MISSIE

DOELSTELLING

BGL is een sterke vereniging met veel actieve leden uit de kernen en steden van Steenwijkerland en met duidelijke kernwaarden. Dit zijn gelijkwaardigheid van mensen, naastenliefde, verantwoordelijkheid, respect, duurzaamheid (zuinig omspringen met de omgeving) en trouw zijn aan jezelf en anderen zijn de kernwaarden van BGL. BGL heeft als doel om deze kernwaarden te bevorderen. BGL richt zich vooral op de kernen, wijken en het buitengebied.

Met deze kernwaarden voor ogen wil BGL een belangrijke bijdrage leveren aan het gemeentelijk bestuur van Steenwijkerland.

VISIE

Steenwijkerland heeft veel potentie. Steenwijkerland is één van de mooiste gemeenten en regio's in Nederland en Europa. Steden en dorpen omgeven door natuurschoon en een actief buitengebied. Deze leefomgeving kan met elkaar nog mooier worden gemaakt. Hier wil BGL in investeren.

De culturele historie en waarden van de gemeente Steenwijkerland verdienen het om bewaakt en versterkt te worden. De streektaal, het landschap, de relatie tussen stad en kernen zijn hiervan voorbeelden. Steenwijkerland moet een prettige en aangename leef-, werk-, en woongemeenschap zijn waar menselijke maat en menselijke waardigheid voorop

staan. De leefbaarheid in alle kernen en steden staat voorop. Iedere kern, stad en inwoner brengt zijn eigen belangen in om te komen tot een levendige gemeenschap, met een bloeiend verenigingsleven en eigen sociale verbanden. Iedereen telt mee. Geen gedoe. Sociale binding, medeverantwoordelijkheid en vertrouwen zijn het fundament.

Mensen hebben anderen nodig om zin te kunnen geven aan het leven. Iedereen hoort erbij. In alle kernen van Steenwijkerland moeten voorzieningen aanwezig zijn waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Om samen nuttige en plezierige dingen te doen en een veilige gemeenschap te kunnen vormen. Zodat jonge mensen willen blijven en meebouwen.

BGL gelooft dat burgers verantwoordelijkheid willen en kunnen dragen. Initiatieven van inwoners vormen onze successen, voorbeelden genoeg, zoals het Dicky Woodstock festival, Corso's, gondelvaarten, de natuurijstochten, de restauratie van de Korenmolen in Giethoorn, het Wielerspektakel, e.d.

Om deze visie uit te dragen is BGL als lokale partij ervan overtuigd dat de politieke vertegenwoordiging van de inwoners van Steenwijkerland het beste kan plaatsvinden door vertegenwoordigers uit de gemeente die geen verantwoording hoeven af te leggen aan partijen met ook provinciale en landelijke belangen.

VIJF HOOFDSTUKKEN

Om onze speerpunten voor elkaar te krijgen vindt u in dit partijprogramma informatie over onze ideeën en standpunten, ondergebracht in vijf hoofdstukken, voor elk speerpunt een hoofdstuk.

1. **Sociale binding in de kernen en steden**
2. **Wonen en Infrastructuur**
3. **Een gezonde en vertrouwde leefomgeving**
4. **Werk en scholing om een goede boterham te verdienen**
5. **Een dienstbare gemeente**

De uitvoering van dit programma zal leiden tot leefbare kernen en wijken en een leefbaar buitengebied met genoeg mogelijkheden voor wonen, werken en leren. Een gemeente waar je met plezier woont, waar je graag op bezoek komt en waar wat met je ideeën wordt gedaan. Met een uitstekende bereikbaarheid over weg, water en internet. Met een gemeente die het voor je opneemt.

1. Sociale binding in de kernen en steden

Speerpunt: BGL zet in op het bewaken en versterken van de sociale binding in de kernen en steden door ondersteuning van het basisonderwijs, goede zorg nabij, de veiligheid, het verenigingswerk, de dorpshuizen en MFC's, het vrijwilligerswerk, sport- en kerkelijke activiteiten en andere inwonersinitiatieven.

De belangrijkste punten van dit hoofdstuk op een rij:

- Beschikbaarheid basisonderwijs in de kernen en wijken
- (Financiële) ondersteuning van dorpshuizen en MFC's
- Ondersteuning inwoners bij Postcovid-19 maatregelen
- Goede aanwezige en toegankelijke sport- en spelvoorzieningen
- Versterken samenwerking in kernen en wijken
- Aandacht voor verkeersveiligheid
- Geen zwerfafval en overlast van hondenpoep
- Stimulering van een actieve rol van ouderen
- Goed georganiseerde lokale medische zorg nabij
- Goede jeugdzorg vanuit een brede coalitie
- Voorkomen en tegengaan van armoede
- Ondersteuning van de voedselbank
- Actieve aanpak van laaggeletterdheid
- Het doorbreken van vereenzaming

Beschikbaarheid basisonderwijs in de kernen en wijken

De beschikbaarheid van basisonderwijs in kernen en wijken beschouwen wij als fundament voor de vitaliteit en leefbaarheid. BGL is voorstander van een goede verdeling van basisscholen en onderwijslokalen over de kernen en wijken. In groeiwijken zoals Tuk heeft BGL er mede voor gezorgd dat er een basisschool en Multifunctioneel Centrum zijn gevestigd. In andere kernen zijn mede door BGL basisscholen samengevoegd tot een toekomstbestendige brede basisschool.

(Financiële) ondersteuning van dorpshuizen en MFC's

Door de COVID-19 pandemie en de daarbij genomen maatregelen is voor veel ondernemers en sociale initiatieven een lastige situatie ontstaan. Verenigingen moesten met hun activiteiten stoppen en zagen hun ledental teruglopen. De dorpshuizen en MFC's moesten het met veel minder activiteiten en inkomsten doen. De kosten liepen door. BGL wil graag dat de dorpshuizen en de MFC's zo goed mogelijk worden ondersteund om de draad weer op te pakken, niet alleen bij de dagelijkse bedrijfsvoering, maar ook bij de realisatie van (groot) onderhoud aan de gebouwen en omgeving.

Ondersteuning inwoners bij post-covid-19 maatregelen

De COVID-19 pandemie heeft de wereld veranderd. Het virus lijkt nog lang onder ons te blijven. Dit kan vorm krijgen in verschillende varianten. Dit kan gevolgen hebben op tal van terreinen. Op het gebied van de medische zorg, bijvoorbeeld als het gaat om vaccinaties voor diverse bevolkingsgroepen. Op het gebied van sociale omgang met elkaar en op het gebied van de lokale economie. BGL is een voorstander van een duidelijk uitgewerkt beleid om deze gevolgen voor de inwoners van Steenwijkerland zo goed mogelijk te monitoren en de inwoners te ondersteunen bij initiatieven om de gevolgen het hoofd te bieden. BGL onderkent de noodzaak voor het treffen van maatregelen om de pandemie te bestrijden en wil zich inzetten voor inwoners, bedrijven en verenigingen die de nadelige effecten van de maatregelen niet goed kunnen opvangen.

Goede aanwezigheid en toegankelijke sport- en spelvoorzieningen

Toegankelijke sport- en spelvoorzieningen zijn van levensbelang voor de kernen. Voor jong en oud behoren sport- en spelvoorzieningen tot de randvoorwaarden om gezond, samen met anderen in beweging te zijn. Bij deze sport- en spelvoorzieningen horen binnen- en buitenvoorzieningen. Van wandelpaden, fietspaden en goed bespeelbare velden tot veilige sporthallen en -lokalen. BGL wil dat in samenspraak met inwoners, verenigingen en Plaatselijke Belangen blijvend gesproken wordt over aanpak, onderhoud en verbetering van de sport- en spelvoorzieningen in de kernen.

Versterken samenwerking in kernen en wijken

BGL heeft gestimuleerd dat er al breed samengewerkt wordt tussen wijken- en kernencoördinatoren met onder meer sociaal werk De Kop, de Plaatselijke Belangen, de wijkagenten en andere betrokkenen. BGL wil dat dit proces wordt doorgezet en geen onderwerp kan zijn van eventuele bezuinigingen.

Aandacht voor verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid vraagt aandacht in diverse kernen en de steden. Het aantal fietsers is sterk toegenomen. Het gedrag van fietsers is minder voorspelbaar geworden. Ook wordt in diverse kernen met auto's en motoren te hard gereden, waardoor het oversteken van ouderen, kinderen en mensen met een beperking gevaarlijk wordt. BGL wil dat regelmatig aan de inwoners gevraagd wordt naar de verkeersveiligheid, dat er naar inwoners geluisterd wordt en dat hier snel opvolging aan wordt gegeven.

Geen zwerfafval en overlast van hondenpoep

Voor veel inwoners zijn zwerfafval en hondenpoep op straat, in de berm en in het water een doorn in het oog. Veel zwerfafval bevat voor de leefomgeving gevaarlijke stoffen. Achtergelaten hondenpoep is een steeds terugkerend probleem. BGL wil initiatieven van inwoners ondersteunen om de leefomgeving schoon te houden door het beschikbaar stellen van attributen en materialen.

Stimulering van een actieve rol van ouderen

Veel ouderen zijn nog heel actief. Door hun maatschappelijke betrokkenheid vervullen ze op tal van gebieden een belangrijke rol. Het is van belang om die meerwaarde zoveel mogelijk tot zijn recht te laten komen. Het is belangrijk dat de gemeente dit onderkent door bijvoorbeeld goede voorzieningen te bieden voor sport en spel. Ouderen willen zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Soms zijn daar voorzieningen voor nodig. Van de gemeente wordt verwacht hier oog voor te hebben en ondersteuning te bieden waar

nodig. BGL wil stimuleren dat ouderen actief blijven en door gemeente en verenigingen worden betrokken bij activiteiten.

Goed georganiseerde lokale medische zorg nabij

In de gemeente Steenwijkerland dient eerstelijns medische hulp aanwezig te zijn, om onnodig reizen naar regionale ziekenhuizen te voorkomen. De lokale polikliniek van de Isalaklinieken in Steenwijk is een goed voorbeeld. Veel belangrijke zorg moet zo dicht mogelijk bij de zorgbehoevende georganiseerd worden. Van de gemeente wordt verlangd dat gerichte aandacht wordt gegeven aan toegankelijke huisartspraktijken en aan organisaties en groepen die werk maken van buurtzorg, thuiszorg en de begeleiding van mantelzorgers. De inwoners in de gemeente Steenwijkerland zijn aangewezen op ziekenhuizen buiten de gemeente. BGL vraagt continue aandacht voor de aanrijtijden van de ambulances.

De gemiddelde leeftijd van de inwoners in de gemeente Steenwijkerland neemt toe. Vaak neemt dan ook het medicijngebruik toe. De distributie van de medicijnen in de kernen van Steenwijkerland dient op een toegankelijke en veilige manier geregeld te worden en te blijven. Diverse inwoners zijn bij hun doen en laten sterk afhankelijk van hulpmiddelen. Bij de besteding van de middelen die door de bijzondere Bijstandwet beschikbaar zijn, moet de gemeente beleid voeren en mag de drempel voor degene die hulp nodig hebben niet te hoog zijn. Ook hier wordt van de gemeente een dienstbare en service gerichte houding verlangd.

Goede jeugdzorg vanuit een brede coalitie

Met betrekking tot de jeugd vraagt een aantal duidelijke problemen om oplossingen. Ten eerste de drugs- en alcoholverslavingen. Ten tweede de kleine criminaliteit. En ten derde het fenomeen van de verleidingen door loverboys en de kindermishandelingen. De relatie met armoede is duidelijk. BGL wil dat de jeugd niet in armoede terechtkomt.

De huidige Jeugdzorg richt zich wettelijk op jongeren tot 18 jaar. De suggestie dat dan mogelijke problemen vanzelf zouden zijn opgelost, wijst BGL van de hand. Jongeren die zorg nodig hebben vallen na hun 18e in een gat. BGL wil dat er beleid komt voor ondersteuning van jongeren tot 21 jaar en eventueel in bijzondere gevallen ook daarna door maatwerk te leveren.

Met de invoering van de Participatiewet is de gemeente nog meer dan voorheen verantwoordelijk voor verschillende groeperingen binnen onze gemeente, waaronder de jeugd. Met ondersteuning van de GGZ en het Trias kunnen veel jongeren met problemen zoals alcohol- en andere verslavingen de juiste onder-

steuning krijgen. De problemen vragen om preventieve maatregelen, zoals voorlichting op scholen en aan ouders, maar ook om ondersteuning en handhaving van onder meer de Tabakswet en de Drank- en Horecawet. Vermoedens van mishandeling van kinderen dienen gemakkelijk te kunnen worden gemeld bij een duidelijk herkenbaar meldpunt.

Het jeugdzorgbeleid faalt in Nederland in veel opzichten en vraagt om specifieke aandacht. Goede, passende en tijdige jeugdzorg kan niet meer worden gegarandeerd. Kinderen komen op wachtlijsten terecht, raken in de knel en werknemers in de jeugdzorg hebben het zwaar te verduren. Er is veel nodig om de jeugdzorg (weer) naar een hoger plan te tillen. Dit kan de gemeente niet alleen voor haar rekening nemen. BGL is een groot voorstander van een brede coalitie Jeugdzorg, waarin onder meer maatschappelijke organisaties, verenigingen, zorginstellingen, huisartsen, ondernemers en de gemeente de handen ineen slaan om voor de jongeren in Steenwijkerland in geval van een beroep op zorg direct en adequaat hulp te bieden en oplossingen te vinden voor de financieringsvragen.

Voorkomen en tegengaan van armoede

Onze gemeente kent helaas nog veel verborgen armoede, die in alle lagen van de bevolking en in alle ker-
nen voorkomt. Veel mensen ervaren schaamte, druk en onbegrip bij de aanvraag van ondersteuning. BGL wil dat de gemeente hier oog voor heeft en met respect en zorg voor voldoende privacy bij begeleiding van hulpaanvragen. De GSD, de GKB en de vrijwillige hulpverleners moeten er alles aan doen om mensen met schulden en een financiële achterstand zodanig te begeleiden om uitzicht te bieden uit hun situatie. Financiële zorgen gaan vaak gepaard met zorgen op sociaal en medisch gebied.

BGL verwacht dat de GSD, de GKB en de vrijwillige hulpverleners bij de behandeling van de diverse zaken oog hebben voor de achtergronden en bijkomstigheden, om de passende aanpak en oplossingen te vinden. De gemeente dient er op toe te zien dat voor de melding van problemen deskundige vertrouwenspersonen beschikbaar zijn, die met kennis van mogelijkheden en respect voor privacy, advies kunnen geven.

Ondersteuning van de voedselbank

De voedselbank vormt een belangrijk steunpunt in de strijd tegen lokale armoede en is een duidelijk voorbeeld hoe inwoners op basis van vrijwilligheid zich inzetten voor hun mede-inwoners. BGL is voorstander van de onafhankelijke positie van de voedselbank. Van de gemeente verwachten wij dat zij de Voedselbank ondersteunt met middelen, bij het vinden van inwoners die deze ondersteuning goed kunnen

gebruiken en bij het begeleiden van de gebruikers naar een toekomst waarbij ze de hulp van de Voedselbank niet nodig hebben.

Actieve aanpak van laaggeletterdheid

De laaggeletterdheid in Steenwijkerland ligt hoger dan het landelijke gemiddelde. De inwoners die het betreft hebben hier veel last van. Bij het lezen van de krant, een doktersvoorschrift of de ondertiteling op televisie, bij het invullen van formulieren, bij het gebruik van internet en bij het doen van financiële handelingen. Het beperkt hen niet alleen in het dagelijks handelen, maar de gevolgen zijn vaak ook op lange termijn groot. Het vinden van een baan is lastig en misverstanden en onjuiste besluiten leiden vaak tot financiële, sociale en medische problemen. Er worden al diverse activiteiten opgepakt, zoals de invoering van de voorzieningenwijzer. BGL ondersteunt de gemeente en organisaties op het gebied van het bestrijden van laaggeletterdheid waar mogelijk en juicht het uitbreiden van programma's en activiteiten van harte toe.

Doorbreken vereenzaming

Meer dan de helft van de mensen ouder dan 75 jaar zegt zich eenzaam te voelen. In Steenwijkerland zijn veel mensen boven de 75 jaar. Eenzaamheid is echter geen privilege van ouderen. Ook anderen zijn vaak eenzaam. Met het programma "Eén tegen eenzaamheid" wil de overheid eenzaamheid (onder ouderen) eerder signaleren en doorbreken. Maatschappelijke organisaties, gemeenten, bedrijven en ondernemers en de Rijksoverheid slaan hiervoor de handen ineen. Dit doen zij in landelijke en lokale samenwerkingsverbanden tegen eenzaamheid. De aanpak kan verschillen. BGL is voorstander van een lokaal samenwerkingsverband tegen eenzaamheid, waarin de actiepunten van het programma "Eén tegen eenzaamheid" worden uitgewerkt voor verschillende doelgroepen.

2. Wonen en Infrastructuur

Speerpunt: BGL wil voor alle kernen en steden een focus op wonen en infrastructuur. De beschikbaarheid van voldoende passende woningen voor de eigen kern en stad staat voorop. Daarbij hoort een goede en veilige ontsluiting van de kernen en steden met (water-) wegen, bruggen, fietspaden, internet en verkeersafspraken.

De belangrijkste punten van dit hoofdstuk op een rij:

- Het aantal woningen moet omhoog
- Inwoners moeten kunnen blijven wonen in eigen kern
- Naar een woningcorporatie nieuwe stijl
- Eigenbouw door inwoners stimuleren
- Leegstand ongewenst
- Gevarieerde nieuwbouw in Steenwijk
- Ondersteuning initiatieven Tiny Houses
- Sturen op kwaliteit
- Cultuurhistorie als uitgangspunt bij bouwen en stads- en gebiedsinrichting
- Kansen voor eigen inwoners
- Kansen voor onze jongeren
- Geen permanente bewoning op recreatieterreinen
- Aantrekkelijker maken van stedelijke omgevingen Blokzijl, Vollenhove en Steenwijk
- Goede verkeersdoorstroming in Blokzijl en Ossenzijl
- Passend onderhoud en verbetering fysieke infrastructuur, glasvezel, fietspaden en bruggen
- Met een infrastructuurfonds
- Optimale ontsluiting via wegen en spoor
 - Gezamenlijke aanpak van de revitalisering van wijken
 - Regionaal waterbeheer in overleg met ondernemers, agrariërs en inwoners

Het aantal woningen moet omhoog

De woningmarkt is momenteel oververhit. Het wordt steeds lastiger voor velen om een gewenste koopwoning of huurwoning te verkrijgen. Jongere starters komen in de knel en zien hun ontwikkeling op het gebied van gezin, wonen en werken stagne-

ren. De centrale overheid maakt plannen voor de bouw van veel woningen om de huidige woningschaarste aan te pakken. Bij een evenredige verdeling van de woningen naar het aantal inwoners per gemeente betekenen de plannen voor Steenwijkerland het bijbouwen van een paar duizend woningen. BGL juicht het bouwen van nieuwe woningen toe en wil graag een belangrijke vinger in de pap bij het toewijzen van woningen en roept de gemeente op om met de provincie Overijssel op te trekken voor de totstandkoming van een tijdige toewijzing met een goede verdeling over de kernen en wijken van Steenwijkerland. BGL is voorstander van het eerst benutten van percelen die al eigendom zijn van de gemeente Steenwijkerland voordat tot het aankopen van nieuwe percelen wordt overgegaan.

Inwoners moeten kunnen blijven wonen in eigen kern

Mensen verhuizen. In verschillende levensfasen hebben ze andere woonbehoeften. Het is daarom van belang dat er woningen zijn die aan de woonbehoeften voldoen van inwoners in de verschillende fasen van hun leven: van studentenkamer, naar rijtjeswoning, naar vrijstaande woning, naar appartement of levensloopbestendige woning, huur of koop. Vooral in de steden en kernen. Als deze woningen er niet zijn blijven de mensen wonen in voor hen te grote of te kleine huizen.

BGL vindt het belangrijk dat mensen die het initiatief nemen om te kunnen (blijven) wonen in hun eigen kern of in Steenwijkerland hierin worden ondersteund. Dat vraagt om een flexibele opstelling bij nieuwe initiatieven en lef om ook als overheid met innovatieve voorstellen te komen.

Naar een woningcorporatie nieuwe stijl

BGL onderkent het belang van sociale woningbouw voor de diversiteit binnen de gemeente en in alle kernen. Het aantal huurwoningen moet daarom stijgen om aan de woonvraag te beantwoorden en om de jeugd binnen de poorten van de gemeente te houden. Vanwege de nieuwe Woningwet, mogen wooncorporaties in beginsel alleen investeren in de gemeente waar hun hoofdkantoor gevestigd is. Voor Steenwijkerland betekent dit nu dat zowel Woonconcept (hoofdkantoor Meppel) en Omnia Wonen (hoofdkantoor Harderwijk) geen nieuwe projecten mogen ontwikkelen in Steenwijkerland. Alleen beheren en renoveren is toegestaan. Wetland Wonen mag nog wel investeren in Steenwijkerland, maar hun woningaanbod is beperkt tot het zuiden van Steenwijkerland. Extra lastig is dat ze naar eigen zeggen weinig kansen zien om te kunnen investeren in sociale huurwoningen in de kleinere kernen. BGL wil dat hier creatieve oplossingen worden gevonden om investeringen van wooncorporaties in passende projecten ook in Steenwijkerland weer mogelijk te maken.

Wij denken hierbij aan een corporatie nieuwe stijl, die voldoet aan de wettelijke voorwaarden. BGL wil graag met burgers en andere partijen verkennen of er nieuwe innovatieve manieren te bedenken zijn die buiten de gebaande paden om gaan en resulteren in kleinschalige projecten die letterlijk betaalbare “sociale huur” woningen voor “jongere” inwoners in kernen opleveren.

Eigenbouw door inwoners stimuleren

Van oudsher zijn er in diverse kernen veel jongeren die graag hun eigen woning bouwen. Dat zien we graag gefaciliteerd blijven door het aanbieden van geschikte kavels. De druk op beschikbare kavels is vaak enorm. BGL is voorstander van het benutten van de beschikbaar komende bouwblokken van stoppende agrarische bedrijven voor het bouwen van in het landschap passende woningen.

In Nederland zijn er diverse succesvolle vormen van collectief opdrachtgeverschap waarin bewoners met elkaar bepalen hoe ze hun woningen bouwen en afspreken hoe ze elkaar daarin kunnen steunen. Dit zijn geen eenvoudige trajecten maar vaak levert het bijzondere resultaten op waar mensen graag wonen. BGL ziet graag ruimte ontstaan voor vormen van collectief opdrachtgeverschap waarin de gemeente meedenkt en faciliteert.

Leegstand ongewenst

Het is voor de leefbaarheid van de kernen be-

langrijk dat de niet-recreatie woningen bewoond blijven. Deze woningen zijn niet bedoeld om grote delen van het jaar leeg te staan en te worden gebruikt als recreatiewoning. Waar mogelijk ziet BGL graag dat hiertegen maatregelen worden genomen. Ook leegstand van boerderijen en schuren is in de ogen van BGL ongewenst. BGL ziet graag dat eigenaren zo mogelijk worden gefaciliteerd om deze gebouwen om te zetten in woningen, al dan niet op dezelfde plaats.

Gevarieerde nieuwbouw in Steenwijk

Steenwijkerland met de vestingstad Steenwijk heeft een unieke geschiedenis. In de ogen van BGL kan met het oog op de toekomst in bouwplannen ingezet worden op aantrekkelijke nieuwbouw vooral op zichtlocaties. Voor de toekomst van de gemeente, voor het aantrekken van diverse vormen van werkgelegenheid, is de beschikbaarheid van een verscheidenheid aan woningen en voorzieningen nodig. Een gevarieerd en duurzaam woonmilieu, waarbij de aanwezige cultuur en landschapselementen, de unieke opzet van een aan het water gelegen vestingstad onvervangbaar zijn, moet in de plannen uitgangspunt zijn.

Ondersteuning initiatieven Tiny Houses

In heel Nederland worden projecten uitgevoerd met zogenaamde Tiny Houses (kleine huisjes). De ervaringen met deze projecten worden geëvalueerd. BGL volgt dit met belangstelling en zal komen met voorstellen voor Steenwijkerland, in overleg met inwoners die hiervoor met initiatieven komen. BGL wil deze initiatieven blijven faciliteren, gedacht wordt aan proefprojecten, die aansluiten bij andere initiatieven, met een duur van twee keer een vijfjaarsperiode.

Sturen op kwaliteit

Bij alles wat we doen staat de kwaliteit voorop. De keuzes die we nu maken zijn bepalend voor hoe mensen in de toekomst naar Steenwijkerland kijken. Dit betekent dat we geen concessies moeten doen aan kwaliteit. Projectontwikkelaars hebben eigen motieven bij woningbouw. Deze -veelal financiële motieven- leiden vaak tot oplossingen waar inwoners niet tevreden over zijn. Te kleine kavels, te veel woningen in hoogbouw, weinig ruimte voor speelplekken, weinig ruimte voor ontsluiting en dergelijke. BGL wil dat projectontwikkelaars zich houden aan een programma van eisen dat mede door inwoners of toekomstige bewoners wordt opgesteld.

Cultuurhistorie als uitgangspunt bij bouwen en stads- en gebiedsinrichting

Er is veel verdwenen in Steenwijkerland. Niet altijd is wat er voor in de plaats is gekomen mooier of beter.

Vaak ging het van uniek naar doorsnee. BGL wil dat met inrichtings- en bouwplannen in stad en buitengebied rekening wordt gehouden met mogelijk herstel of bewaring van unieke gebouwen en inrichtings-elementen die Steenwijkerland zo bijzonder kunnen maken en interessant voor ondernemer, recreant en toerist.

Kansen voor eigen inwoners

De laatste jaren is de tendens zichtbaar van een migratie van West Nederland naar Oost en Noord Nederland. De digitalisering en de groei van het thuiswerken zijn mede oorzaak van deze tendens. De migratie brengt nieuwe mogelijkheden mee voor Steenwijkerland. De nieuwe inwoners brengen kennis, ondernemingen, gezinnen, inkomen en energie mee. De migratie brengt ook zorgen met zich mee zoals verdringing van de huidige inwoners van Steenwijkerland op de woningmarkt bij onvoldoende woningen en een mogelijke aantasting van de vertrouwde cultuur in de kernen. BGL stelt voor om goed na te denken over een zo goed mogelijke inpassing van nieuwe inwoners in de steden, kernen en wijken van Steenwijkerland in overleg met bijvoorbeeld de Plaatselijke Belangen.

Het bouwen van grote aantallen woningen is geen gemakkelijke opgave. Dit vraagt om zorgvuldige afweging van allerlei belangen, op het gebied van ruimtelijke planning, herstel van stedelijke bebouwing, keuze van koop of huur, betaalbaarheid, type woningen, leefbaarheid in de kernen en andere belangen. In een duidelijke woonvisie, met inbreng van de inwoners, moeten de lokale plannen worden uitgewerkt. Voor BGL is de betaalbaarheid van de woningen en kavels een belangrijk uitgangspunt, evenals de toegankelijkheid van de bouw, koop of huur van kavels en huizen voor mensen met een sociaal economische binding met Steenwijkerland. Dit kan ook voormalige jeugd zijn, die nu met jonge gezinnen graag wil terugkeren.

Kansen voor onze jongeren

BGL wil bij diverse thema's graag specifieke aandacht voor jongeren. Dat geldt zeker voor het thema wonen. De jongeren zijn vaak de dupe. Voor hen is er weinig aanbod, zeker in hun eigen woonkernen, waar ze hun eigen sociale netwerk hebben in sport- en spel, in de kerk en in het verenigingsleven. Dit leidt ertoe dat ze pas op een laat moment zelfstandig kunnen gaan wonen. Ze stellen vaak niet meteen hele hoge eisen. Jongerenhuisvesting kent eigen kenmerken. Jongeren kennen die zelf het beste. Het is daarom van belang dat vroegtijdig met hen wordt afgestemd als in hun kern of wijk woningen worden gebouwd om te bezien of er ook woningen kunnen komen die aan hun eisen, wensen en kenmerken kunnen voldoen.

Geen permanente bewoning op recreatieterreinen

Steenwijkerland kent diverse recreatieterreinen. Op een aantal daarvan wordt tegen de regels in permanent gewoond. De oorspronkelijke recreatiedoelstelling wordt hiermee teniet gedaan. BGL is een voorstander van de 'schone lei'. Dat betekent dat per recreatieterrein wordt bekeken of de gedoogde permanente bewoning kan worden gelegaliseerd. In de andere gevallen dient de recreatiebestemming te worden gehandhaafd.

Aantrekkelijker maken stedelijke omgevingen Blokzijl, Vollenhove en Steenwijk

De stedelijke omgevingen Blokzijl, Vollenhove en Steenwijk zijn uithangborden voor Steenwijkerland. Zij vormen met hun mogelijkheden en geschiedenis een eigen sterke gezamenlijke aantrekkingskracht in de natuurlijke omgeving van agrarisch landschap, bossen en Weerribben en Wieden. In de ogen van BGL kan deze stedelijke aantrekkingskracht worden versterkt door bij (her-) inrichting meer oog te hebben voor de historische waarden van stadsbeelden en structuren; zoals havens, historische gebouwen, stratenpatronen, zichtlijnen, pleinen en kleuren. De geschiedenis bepaalt voor een groot deel de aantrekkingskracht en kan zichtbaar worden gemaakt op diverse manieren.

Goede verkeersdoorstroming Blokzijl en Ossenzijl

De druk op de binnenste wegen van Blokzijl en Ossenzijl is bij tijd en wijle enorm. Al jaren wordt gezocht naar mogelijkheden om dit te veranderen. Vaak is gedacht dat een rondweg rond Blokzijl en Ossenzijl de oplossing is. BGL is een voorstander van het op korte termijn maken van beslissingen, die betaalbaar zijn en voor de inwoners aanvaardbaar. Het is daarbij belangrijk dat rekening wordt gehouden met de toekomstige ontwikkeling van Blokzijl en Ossenzijl. In Blokzijl speelt de dialoog met de provincie Overijssel over de kosten van aangedragen oplossingen. Bij Ossenzijl spelen toeristische ontwikkelingen die invloed hebben op bijvoorbeeld de trajectkeuze. BGL zet in op een traject met een aquaduct om doorstroming op weg en water optimaal mogelijk te maken.

Passend onderhoud en verbetering fysieke infrastructuur, glasvezel, fietspaden en bruggen

BGL heeft de laatste jaren laten zien in moties en vragen dat we onderhoud en verbetering van de fysieke infrastructuur van het grootste belang vinden. Dan gaat het over het spoor, de wegen, de fietspaden, de waterlopen, maar ook over snelle internetverbindingen via glasvezel. Er is al veel gebeurd. Met de Regio-deal is ook een goede stap gezet. Iedereen weet dat onderhoud regelmatig moet zijn om de staat van de infrastructuur goed in de gaten te houden en om de kosten binnen de perken en de budgetten te houden. Achterstallig onderhoud leidt tot verrassingen en ongewenste kosten en ongemak voor de inwoners.

Een degelijk onderhoudsplan van de fysieke infrastructuur na overleg met de omliggende gemeenten moet een vast belangrijk onderdeel zijn van de jaarlijkse gemeentebegroting. BGL zal zich hier sterk voor maken.

Met een infrastructuurfonds

Nieuwe ontwikkelingen vragen om nieuwe maatregelen en investeringen. De elektrificering vraagt bijvoorbeeld om laadpalen en het verbreden van fietspaden als gevolg van de gemiddeld hogere snelheid en het aantal mensen dat blijft fietsen door de aanschaf van een e-bike of duo-fietsen.

Een ander aandachtspunt is het geleiden van het zwaarder wordende agrarische verkeer over de smalle wegen in het buitengebied en in de bebouwde kom van kernen.

BGL vindt het van belang om met het oog op toekomstige ontwikkelingen middelen te reserveren in een infrastructuurfonds. Zo'n fonds is nodig als cofinanciering bij aanvragen voor subsidie bij andere partijen als de centrale overheid en de Europese Unie.

Optimale ontsluiting via wegen en spoor

BGL vindt een goede ontsluiting van stad en kernen van levensbelang voor Steenwijkerland. Het openbaar vervoer moet voldoen aan de vraag en alles moet worden gedaan om Steenwijk in het intercity netwerk van de Nederlandse Spoorwegen te houden.

De buslijnen dragen belangrijk bij aan de leefbaarheid voor onze inwoners die niet over eigen vervoer beschikken. Bezuinigingen mogen niet verder leiden tot uitholling van het openbaar busvervoer. BGL maakt zich sterk voor het in standhouden van de huidige buslijnen en waardeert de inzet van vrijwilligerstaxi's. BGL wil nieuwe lokale initiatieven ondersteunen die een bijdragen leveren aan het in stand houden van het openbaar vervoer in Steenwijkerland.

De aansluitingswegen, afritten, de binnenwegen, de fietspaden, de waterlopen en watergangen zijn cruciaal voor werkgevers, werknemers, toeristen, hulpdiensten, oud en jong, schoolgaande kinderen, allemaal. Aan veiligheid en kwaliteit mogen hier geen concessies worden gedaan.

Revitalisering van wijken samen aanpakken

Diverse wijken en straten in de kernen en wijken verdienen extra aandacht. Deze

wijken zijn vaak decennia geleden ontworpen en gerealiseerd. Daarbij kon geen rekening worden gehouden met bijvoorbeeld ontwikkelingen op het gebied van verkeersstromen, parkeren, woonvormen, groeninitiatieven en containers voor gescheiden afvalverwerking. Soms kunnen woningen niet meer worden gemoderniseerd om aan de huidige eisen te voldoen. BGL vindt het van belang dat deze wijken en straten worden geïdentificeerd en dat met inwoners en partners, zoals maatschappelijke organisaties, plaatselijke belangen, woningcorporaties en verenigingen nagegaan wordt welke vragen leven en aan welke oplossingen wordt gedacht. Tegelijk kunnen nieuwe kansen benut worden zoals het plaatsen van zonnepanelen, een nieuwe groenstructuur, een speelomgeving of nieuw straatmeubilair.

Regionaal waterbeheer in overleg met ondernemers, agrariërs en inwoners

Steenwijkerland is een gemeente van land en water. Aan het waterbeheer worden telkens andere eisen gesteld, bijvoorbeeld afhankelijk van droogte of veel water, of van veranderende zienswijzen op de waterstanden voor landbouw en/of natuurbeheer. Veiligheid is van belang, maar ook het tegengaan van wateroverlast verdroging of de berging van grote hoeveelheden water. Er zijn veel partijen betrokken bij het waterbeheer, het rijk, de provincie, het waterschap, de gemeente, de landbouw, recreatie en toerisme en vanzelfsprekend de inwoners. Waterbeheer overstijgt de gemeentelijke grenzen. Voor BGL is het van het grootste belang dat bij regionaal waterbeheer aandacht is voor de wensen en vragen van ondernemers, agrariërs en inwoners door hen te betrekken bij beleids- en planvorming.

3. Een gezonde en vertrouwde leefomgeving

Speerpunt: BGL streeft naar een gezonde en vertrouwde leefomgeving in de kernen en steden in goede balans met het omringende buitengebied, natuur en landbouw. De dialoog over de beste richting en aanpak wordt met de inwoners en ondernemers van de kernen en steden en het buitengebied gezamenlijk gevoerd.

De belangrijkste punten van dit hoofdstuk op een rij:

- Inwoners zoveel mogelijk betrekken bij de eigen leefomgeving
- De onderlinge informatie bij participatie moet kloppen
- Onderhoud groenvoorzieningen afstemmen met inwoners
- Tegen laagvliegen vanaf Lelystad Airport
- Voor initiatieven inzameling afval
- Duidelijke afweging belangen bij gebiedsgerichte aanpak
- Specifieke aandacht voor de agrarische sector
- Goede communicatie nodig tussen omwonenden en aanvragers bij zonneparken
- Positief over plaatsing van windmolens tot een hoogte van 25 meter
- Geen aanvoer van hout om hier te verbranden
- Meer geld voor lokale initiatieven
- Tegen lokale gaswinning
- Problemen door stikstofproblematiek voor bedrijven voorkomen
- Cultuurhistorie bewaren en laten zien
- De jeugd aan zet bij cultuurversterking
- Werken aan een betere gezondheid

Inwoners zoveel mogelijk betrekken bij de eigen leefomgeving

BGL vindt het van het grootste belang om inwoners te betrekken bij de keuzes die gemaakt worden in onze eigen leefomgeving. Die betrokkenheid is nog niet altijd vanzelfsprekend. Bij inwoners leeft soms het idee door eerdere ervaringen en verhalen dat inbreng geen zin heeft. Om de motivatie om mee te doen te ondersteunen moet het duidelijk zijn dat de inbreng van de inwoners wordt gewaardeerd en dat hun inzet de besluitvorming kan beïnvloeden. Inbreng kan individueel plaatsvinden,

via wijkraden en plaatselijke belangen, bewonerspanels en klankbordgroepen bij projecten.

De onderlinge informatie bij participatie moet kloppen

Tijdens voorlichtingsavonden moet de wijze van participatie helder worden neergezet zodat de verwachtingen kloppen. Inwoners moeten op de hoogte worden gehouden van de ontwikkeling van de besluitvorming. De uiteindelijke uitkomsten moeten goed worden gedeeld met de betrokken inwoners met aandacht en waardering voor hun inbreng en voor de wijze waarop ze de besluitvorming hebben beïnvloed. Het is essentieel dat na besluitvorming goed wordt teruggekoppeld aan de betreffende inwoners, om argumenten van de besluitvorming met hen te delen. Hier is in 2021 door de gemeenteraad een visie op participatie en een richtinggevend beleidskader voor opgesteld.

Onderhoud groenvoorzieningen afstemmen met inwoners

Over het onderhoud van straten en pleinen, parken en groenvoorzieningen klagen de inwoners van Steenwijkerland geregeld. Het gemeentelijk beleid met bijbehorende onderhoudsaanpak en financiële ruimte passen vaak niet bij de verwachtingen van inwoners. BGL is een voorstander van een duidelijke communicatie over de aanpak van het groenonderhoud. Daarbij moet ruimte zijn voor de ondersteuning van initiatieven van inwoners, ruimte voor financiële en technische ondersteuning bij initiatieven van inwoners. BGL is voorstander van een dynamisch meerjarig budget om zo het onderhoud in droge of natte zomers volgens de afspraken te kunnen uitvoeren.

Tegen laagvliegen vanaf Lelystad Airport

BGL is tegen laagvliegen vanaf Lelystad Airport boven onze gemeente en regio. De luchtvaart zorgt voor extra neerslag van stikstof, dat is slecht voor de natuur en biodiversiteit. Daarnaast is er is geen plek in het luchtruim voor vliegtuigen vanaf Lelystad. Daarom wordt er laag gevlogen, met enorme geluidsoverlast en gezondheidseffecten voor omwonenden in een groot gebied als gevolg. BGL volgt de ontwikkelingen rond Lelystad Airport op de voet. We blijven onze inwoners hierover zo goed mogelijk informeren.

Voor initiatieven inzameling afval

Er is in toenemende mate sprake van een schaarste aan grondstoffen. De prijzen hiervan stijgen en de aandacht voor hergebruik (circulariteit) neemt toe. De inzameling van afval verandert regelmatig om hergebruik hiervan te bevorderen. Veel inwoners en bedrijven zijn gemotiveerd om verschillende soorten afval, groen, papier, gifstoffen, plastics, restafval, asbest en dergelijke te scheiden. We moeten voorkomen dat afval in onze mooie natuur terechtkomt en hoe minder restafval hoe beter. BGL is een voorstander van goede ondersteuning van initiatieven van inwoners en bedrijven voor het beheersen van de afvalstromen

in hun kern of wijk en het realiseren van een lokale circulaire economie.

Duidelijke afweging belangen bij gebiedsgerichte aanpak

De Omgevingswet gaat het proces van vergunning en handhaving veranderen en gaat inzetten op een integrale gebiedsgerichte aanpak. Het gaat daarbij om de inhoud van de mogelijke veranderingen in de omgeving, maar ook over het proces ernaar toe. Daarbij krijgt participatie van betrokken inwoners en ondernemers een belangrijke rol. BGL vindt dat vanaf het begin duidelijk moet zijn wie wordt betrokken en hoe de gebiedsgerichte aanpak wordt ingericht. De insteek van “Ja, mits” naar ondernemers kan in botsing komen met de “Nee, tenzij” van inwoners en het algemeen belang. We moeten blijven zoeken naar de goede balans van lusten en lasten voor iedereen. De gezonde leefbaarheid staat daarbij centraal.

Specifieke aandacht voor de agrarische sector

BGL ziet in de gebiedsgerichte aanpak goede mogelijkheden voor de toekomst van onze agrarische sector met aandacht voor het behoud van levensvatbare familiebedrijven. Met de agrariërs zijn al gesprekken gestart over hun beelden van de toekomst in Steenwijkerland in relatie tot alle vraagstukken die op hen afkomen.

Goede communicatie nodig tussen omwonenden en aanvragers bij zonneparken

We moeten iets doen tegen de snelle klimaatveranderingen. De Klimaatwet voorziet in de aanpak. Die is niet vrijblijvend, ook voor Steenwijkerland niet. De bij-

drage van Steenwijkerland wordt opgenomen in de zogenoemde Regionale Energie Strategie (RES). Wat BGL betreft moet dit een reële bijdrage zijn. Dit kan. In de gemeenteraad zijn al ambities en kaders vastgesteld. Mede door BGL is een realistisch kader opgesteld voor Zon-op-land met een maximum aandeel in de RES van 125 hectare. Goede communicatie tussen aanvragers en omwonenden is niet vanzelfsprekend. De gemeente mag hier meer regie pakken.

Het einddoel is energieneutraal

Het einddoel van de energietransitie moet zijn dat we in Steenwijkerland net zo veel energie en warmte opwekken als we gebruiken. Alles moet daar op worden afgestemd; beleid, kaders, initiatieven en activiteiten. BGL wil hiervoor inzetten op verhoging van de beschikbare netcapaciteit. Deze moet mee kunnen ademen met leveren en terug leveren door bedrijven met een grootverbruikersaansluiting. Daarnaast kan een onderzoek naar de mogelijkheden van lokale opslag van energie bijdragen aan oplossingen.

Mede door BGL is een realistisch kader opgesteld voor Zo-op-land met een maximum aandeel in de RES van 406 TJ (125 hectare). Goede communicatie tussen aanvragers en omwonenden is niet vanzelfsprekend. De gemeente zal hierin meer de regie moeten pakken.

Positief over plaatsing van kleine windmolens

Tijdens het schrijven van het verkiezingsprogramma is er voor wind nog geen beleidskader. Met oog op een goede mix staat BGL positief tegenover het concept beleidskader voor plaatsing van kleine windmolens.¹ Bedrijven, agrarische ondernemers en lokale energie coöperaties kunnen mede met kleine windmolens hun energiebalans beter op orde krijgen. BGL is met oog op de weerstand uit de samenleving tegen het plaatsen van grote windturbines. Op korte termijn is het plaatsen hiervan alleen mogelijk als de centrale overheid dit aan Steenwijkerland oplegt. Mocht de publieke opinie t.a.v. grote windturbines keren en lokale energie coöperaties met steun vanuit de kernen en/of inwoners een verzoek indienen dan wordt het voor BGL bespreekbaar.

¹ (Maximaal toelaatbare hoogte in het buitengebied van 25 meter, met een maximale ashoogte van 15 meter bij horizontale as turbines. Bij verticale asturbines geldt alleen de maximale ashoogte van 25 meter. Op bedrijventerreinen is een maximale hoogte van 40 meter toelaatbaar met een ashoogte van 25 meter bij een horizontale turbine en een maximale bouwhoogte van 32 meter bij een verticale as turbine).

Geen aanvoer van hout om hier te verbranden

BGL is geen voorstander van houtverbranding als onderdeel van de energietransitie en dus ook niet van aanvoer van hout van elders om in Steenwijkerland als biomassa te verbranden. De houtverbranding levert veel kap op en leidt dan ook niet tot een CO2 reductie, maar bedreigt juist ecosystemen die CO2 opnemen.

Meer geld voor lokale initiatieven

BGL wil meer geld uittrekken voor de ondersteuning van lokale initiatieven. Inwoners en ondernemers hebben tal van ideeën, die ondersteuning nodig hebben. Er is al heel veel mogelijk. Verbetering van isolatie van huizen, zonnepanelen op de daken, plaatsen van zonnepanelen in tuinen, boven parkeerplaatsen, meer laadpalen, laadpalen op strategische plekken en het gebruik van accu's voor stroomopslag om pieken in het net te voorkomen.

Tegen lokale gaswinning

Groningen maakt duidelijk dat grootschalige gaswinning bijdraagt aan bodemdaling en aardschokken die schade toebrengen aan gebouwen en infrastructuur. De compensatie van inwoners en bedrijven verloopt traag en problematisch. Een "Commissie Mijnbouwschade" is ingesteld. De inwoners en bedrijven hoeven niet meer te bewijzen dat ze schade hebben geleden. De commissie laat de schade onderzoeken en beoordelen door bouwexperts. Aan de hand van die beoordeling wordt een uitkering vastgesteld. BGL staat vanwege de ervaringen in Groningen kritisch tegenover gaswinning in ons gebied en zal met oog op het belang van onze inwoners en bedrijven de ontwikkelingen en de mijnbouwbedrijven kritisch volgen.

Problemen door stikstofproblematiek voor bedrijven voorkomen

De stikstofproblematiek staat in Steenwijkerland in relatie met Nationaal Park Weerribben Wieden en onze agrarische sector hoog op de agenda. Een hoge stikstofdepositie is vooral slecht voor planten- en diersoorten die hiervoor kwetsbaar zijn. Zonder maatregelen om de stikstofuitstoot in Steenwijkerland terug te dringen worden de mogelijkheden van agrariërs, de maakindustrie, de bouwsector en de mobiliteit begrenst of zelfs stilgelegd. Onze bedrijven en inwoners kunnen hierdoor in de problemen komen.

Voor BGL biedt het ontkennen van de stikstofproblematiek geen wegen naar oplossingen. We moeten met alle sectoren op zoek naar haalbare en eerlijke oplossingen voor bedrijven en personen die door de stikstofnormen ongevraagd in de problemen dreigen te raken. BGL vindt het belangrijk dat familiebedrijven die van oudsher

in Steenwijkerland actief zijn hier ook in de toekomst kunnen blijven bestaan. Het kan daarbij wel zijn dat activiteiten anders worden of anders worden georganiseerd.

Cultuurhistorie bewaren en laten zien

De cultuurhistorie van Steenwijkerland is bijzonder. De rietlandcultuur, de geschiedenis van de koloniën van Weldadigheid, de Zuiderzee geschiedenis, de geschiedenis van Hildo Krop, van de kermissen en dergelijke. BGL is voor ondersteuning van goede expositie ruimten in bezoekerscentra en musea. Onderzocht kan worden welke onderwerpen goed samen passen in één oudheidkundig museum.

De jeugd aan zet bij cultuurversterking

BGL koestert de eigen identiteit van kernen en kwaliteit van de diverse cultuurlandschappen en wil zich inzetten voor het behoud hiervan. Cultuur is meer dan het behoud van gebouwen, beschermde stadsgezichten en karakteristieke landschapselementen. Het gaat ook om de vele vormen van verenigingsleven die een grote diversiteit aan sociale activiteiten mogelijk maken. Zonder die sociale saamhorigheid en inzet wordt het behouden van cultuur een onmogelijke opgave. Dat zie je bij Corso's, vestingfeesten, Lambertusmarkten, braderieën, zomermarkten, gondelvaarten, sportactiviteiten en grootschalige muziek-evenementen. De lokale tradities leven daarbij voort. Musea, bibliotheken, muziekscholen, theater en musicals maken het plaatje compleet. De Meenthe neemt als regionaal theater een belangrijke positie in. BGL vindt het belangrijk om er voor te zorgen dat onze jeugd de mogelijkheid krijgt een eigen positie en rol te pakken om cultuur die zich op vele wijzen laat zien voort te zetten op een eigentijdse manier die bij hen past.

Werken aan een betere gezondheid

Gezondheid is een groot goed. Die kan worden bevorderd door enerzijds goede eetgewoonten te ontwikkelen en anderzijds schadelijke zaken als roken, alcohol en vormen van drugsgebruik te voorkomen of te beperken. Positieve gezondheid gaat nog iets verder en staat voor het stimuleren van bewegingsonderwijs, faciliteren van sportaccommodaties, sporthallen en zwembaden. Het is nog lang niet vanzelfsprekend dat inwoners hun sociale contacten kunnen onderhouden, goede voeding ter beschikking hebben, het eigen huishouden kunnen organiseren en meedoen aan sport en spelactiviteiten. BGL vindt het belangrijk dat de gemeente hier oog voor heeft en mensen die hier buitenstaan ondersteunt om mee te doen om zo ook een betere gezondheid voor henzelf te bereiken.

4. Een goede boterham verdienen

BGL wil dat je in Steenwijkerland een goede boterham kunt verdienen. Recreatie en Toerisme, de Agrarische Sector en de Maakindustrie zijn de sterkste pijlers onder de lokale economie van Steenwijkerland. Veel inwoners werken in deze sectoren. Daarom wil BGL scherpe aandacht houden voor de ontwikkelingen hiervan, inclusief aandacht voor het onderwijs voor deze sectoren.

De belangrijkste punten van dit hoofdstuk op een rij:

- Meedenken met het bedrijfsleven
- Stimuleren van nieuwe vormen van werken en economie
- De maakindustrie en agrarische bedrijvigheid koesteren en stimuleren
- Een gastvrije gemeente
- Het onderwijs en het bedrijfsleven beter laten aansluiten
- Blijvende aandacht voor technisch geschoolde jongeren
- Participatie vergroten van kwetsbare groepen
- Vergroten arbeidsparticipatie door social return
- Winkelleegstand aanpakken
- Waarbij de belangen van de inwoners niet teveel in het geding komen
- En samenwerking wordt gestimuleerd tussen ondernemers in het hele gebied
- Om een zo divers mogelijk aanbod te creëren
- De unieke geschiedenis beter in het landschap wordt gemarkeerd

Meedenken met het bedrijfsleven

Nu landelijk de economie weer aantrekt is het voor Steenwijkerland van groot belang dat de werkgelegenheid gaat groeien. Een gemeente kan zelf geen banen creëren. Wel kan de gemeente ondernemers faciliteren door te zorgen voor voldoende beschikbare betaalbare en toekomstbestendige bedrijventerreinen, een goed ondernemersklimaat en een goede fysieke en technische infrastructuur. BGL wil een (MKB) ondernemersvriendelijke gemeente met oog voor ondernemers en voor de factoren die belangrijk zijn voor een gezond ondernemersklimaat en is voor een voortdurende dialoog hierover met de Businessclub Steenwijkerland.

Het economisch tij voor recreatie en toerisme is nu redelijk gunstig. Veel mensen kiezen voor vakantie in eigen land, hoewel daarentegen veel buitenlandse toeris-

ten, uit bijvoorbeeld Azië, wegblijven. Tegelijkertijd is het lastig om voldoende personeel te krijgen. Met de agrarische sector vinden veel gesprekken plaats. Mede in verband met klimaat- en stikstofdiscussies wordt veel gesproken over de toekomst van dierhouderijen, een circulaire landbouw en innovatieve vormen van het telen van gewassen. BGL wil met de verschillende sectoren meedenken over de beste facilitering door de lokale overheid van de ondernemers. Inzet op herstel (na de COVID crisis) blijft belangrijk ondanks dat de economie als geheel goed herstelt. Een deel van de ondernemers, in specifieke sectoren, kampt nog dagelijks met de sociaal economische gevolgen.

Stimuleren van nieuwe vormen van werken en economie

Mede als gevolg van de Covid pandemie is de digitale wereld in een versnelling geraakt. Dit brengt verschuivingen met zich mee in de samenleving. Er ontstaat snel een nieuwe economische werkelijkheid. Winkels die het al lastig hebben raken nog meer het fysieke contact met hun klanten kwijt. Andere bedrijven, zoals ICT-bedrijven, kunnen profiteren van de verschuivingen. Thuiswerken zal zich verder ontwikkelen. BGL heeft oog voor deze ontwikkelingen en wil innovaties stimuleren die iedereen helpen hun weg te vinden in de nieuwe economie. De gemeente kan daarbij voorbeelden geven als werkgever. Bijvoorbeeld door het stimuleren van thuiswerken en het faciliteren van vaste overlegmomenten op kantoor voor het verder ontwikkelen van programmatisch werken en het inbedden van participatie van inwoners en bedrijven. Daarbij kan bezien worden of de kantoorruimte van de gemeente kan worden beperkt en zo mogelijk kan worden gebruikt voor maatschappelijke doeleinden.

De maakindustrie en agrarische bedrijvigheid koesteren en stimuleren

Steenwijkerland is van oudsher een gemeente waarin veel inwoners hun inkomen verdienen in de maakindustrie bijvoorbeeld op het gebied van rietproductie, kunststof leidingen, instrumenten, kunstharsproducten, agrarische machines en specerijen en een gemeente waar veel agrarische ondernemers hun inkomen verdienen. In deze sectoren zien we economische kansen, passend in ons gebied en in samenspraak met de andere sectoren in het buitengebied. De maakindustrie en agrarische bedrijven bieden het hele jaar door belangrijke werkgelegenheid aan de lokale bevolking. Ook in de lokale primaire en secundaire periferie biedt de sector veel werkgelegenheid.

De werknemers in de maakindustrie en de agrariërs met hun gezinnen dragen in grote mate bij aan de leefbaarheid van de kernen. Voor goede leefbaarheid in de dorpen en kernen is het van belang om een sterke en toekomstbestendige agrarische bedrijvigheid in het buitengebied te hebben, ook een neventak of verbreding moet tot de mogelijkheden behoren. BGL wil familiebedrijven behouden. Infrastructuur

moet onderhouden worden zodat agrarische bedrijven goed bereikbaar blijven.

Nieuwe en uitbreiding van bestaande natuurgebieden mogen geen belemmering vormen voor de gevestigde agrarische bedrijven, zowel heden als in de toekomst. Agrarische bouwkvavels moeten mee kunnen groeien met de wetgeving t.a.v. dierenwelzijn en ammoniak uitstoot. Bedrijven die aan de recht voor recht regeling Overijssel mee willen en kunnen doen moet de mogelijkheid geboden worden om de bouwkvavel ook elders binnen de gemeente te kunnen realiseren, met de geldende regelgeving op dat plangebied. Vrijgekomen agrarische gebouwen die een andere invulling krijgen mogen daarbij geen belemmering vormen voor omgeving en bestaande bedrijven.

Een gastvrije gemeente

Recreatie en toerisme zijn belangrijke pijlers van onze lokale economie. Veel ondernemers zijn actief in deze sector en veel inwoners halen er hun inkomsten uit. We willen een gastvrije gemeente zijn waar gasten heerlijk actief wandelen, fietsen, varen, vissen en schaatsen. Een gastvrije gemeente waar je cultuur en cultuurhistorie kunt opsnuiven in steden en dorpen en door mensenhanden gemaakte landschappen. Waar je bijzondere plekken vindt om te genieten van rust en de unieke natuur.

Het aantal campers neemt in Nederland snel toe. BGL vraagt aandacht voor beleid om de toestroom van campers naar ons gebied in goede banen te leiden, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van gemeentelijke camperplaatsen.

Het onderwijs en het bedrijfsleven beter laten aansluiten

BGL wil dat de gemeente samen met het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen gaat verkennen welke mogelijkheden er zijn om jon-

geren nader kennis te laten maken met ons bedrijfsleven. De vestiging van een opleidingsinstituut, of een afdeling hiervan, is wenselijk. Ook kan er gedacht worden aan het uitleggen van een soort 'rode loper' voor stagiaires en afstudeerders. Denk aan extra begeleiding vanuit bedrijfsleven op inhoudelijke klussen, teambuilding, leren netwerken, verbredende activiteiten en inzet van moderne communicatie middelen.

Onderwijs wordt steeds meer locatie onafhankelijk. Veel studiewerk kan thuis of op werkplekken worden gedaan. Werkgevers en ondernemers kunnen meer bij het onderwijs worden betrokken zodat in een vroegtijdig stadium de jongeren hun nieuw verworven kennis en innovatiekracht met hen gaan delen. Hierdoor kan werkgelegenheid ontstaan die gericht is op de doorontwikkeling van de kerncompetenties van de gemeente Steenwijkerland. Kijkend naar de werkgelegenheid in onze gemeente ligt samenwerking met opleidingsinstituten op gebied van maakindustrie, logistiek, agrarische sector, water, toerisme en recreatie, bouwrijverheid, zorgsector en onderwijs voor de hand.

BGL wil uitvoering geven aan het actieplan werk. Hierin zijn belangrijke projecten opgenomen, zoals de oprichting van een Regionaal Techniek Centrum (RTC), het programma NEXT (voor het aantrekken van internationaal toptalent, het creëren van stapelbanen en het oprichten van een horeca vakschool.

Blijvende aandacht voor technisch geschoolde jongeren

Het blijft belangrijk oog te houden voor een praktisch georiënteerde technische vorm van onderwijs en een theoretische benadering als, die aansluit bij de praktijk van ons regionale bedrijfsleven inclusief daarvoor benodigde praktijkruimtes en apparatuur. Op die manier kan Steenwijkerland zich onderscheiden en mogelijk zelfs jongeren aantrekken van elders.

Participatie vergroten van kwetsbare groepen

BGL vindt dat zoveel mogelijk mensen, met of zonder arbeidsbeperking, moeten kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Volgens de Participatiewet is het de verantwoordelijkheid van gemeenten dat iedereen die kán werken dat ook kan doen, waar nodig met ondersteuning. BGL wil dat vanuit de gemeente programma's worden opgesteld om de verbinding te leggen tussen potentiële werknemers en mogelijke werkgevers. Daarbij wordt zoveel mogelijk duidelijkheid gegeven over de voor- en nadelen van een aanstelling. De gemeente stelt zich faciliterend op om werkgevers te ontlasten van bijkomende problematiek.

De sociale werkvoorziening biedt belangrijke mogelijkheden voor deelname aan het arbeidsproces voor inwoners buiten de reguliere arbeidsmarkt. De sociale werkvoorziening en de mensen, die daar van

afhankelijk zijn, verdienen daarom specifieke aandacht. Dit is onderkend en de aandacht blijft uitgaan naar een toekomstbestendige organisatiestructuur.

Vergroten arbeidsparticipatie door Social return

BGL streeft ernaar om zoveel mogelijk mensen terug te laten keren naar de arbeidsmarkt. Dat is niet altijd eenvoudig. De centrale overheid neemt bij inkopen en aanbestedingen Social Return als contractwaarde op. Social Return heeft als doel een bijdrage te leveren aan het vergroten van de arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en wordt als onderdeel bij aanbestedingen verplicht gesteld. Gemeenten kunnen de concrete invulling voor Social Return naar eigen inzicht vormgeven. Ook Steenwijkerland zal hierin gaan participeren. Voor BGL is dit een noodzaak en we zullen toezien dat dit ook daadwerkelijk gaat gebeuren.

Een inclusieve samenleving vraagt van onderwijsinstellingen, bedrijven en overheden dat ze iedereen een kans bieden om zichzelf te ontwikkelen. In Steenwijkerland wordt hier onder andere door de NoordWest-groep en diverse bedrijven stevig op ingezet. Werk en zingevende activiteiten samen doen met anderen is hierin een onmisbare bouwsteen. BGL steunt initiatieven waarin economische, sociale en duurzaamheidsbelangen samengaan.

Winkelleegstand aanpakken

De winkelleegstand is veel inwoners en ondernemers een doorn in het oog. De leegstand doet het aanzien van winkelstraten geen goed. BGL is een voorstander van duidelijke visievorming op de ontwikkeling van het winkelbestand in Steenwijkerland, de doorontwikkeling naar compactere centra met sterke winkelformules aangevuld met horeca mogelijkheden. Als compacte centra leiden tot het afstoten van het winkelareaal is BGL een voorstander van het ontwikkelen van woonmogelijkheden op de vrijgekomen plaatsen. Onderzocht moet worden hoe de ontwikkelingen kunnen worden versneld zonder tijdrovende juridische procedures.

Bij groei toerisme mogen belangen inwoners niet teveel in het geding komen

BGL vindt het enorm belangrijk dat in onze gemeente de lusten en lasten als het gaat om recreatie en toerisme in balans zijn en passen binnen wat Steenwijkerland aankan. Het kan niet zo zijn dat de leefbaarheid voor onze inwoners te veel in het geding komt. Ook voor de eigen inwoners en jongeren moet genoeg te doen zijn en er moeten plek-

ken zijn om te recreëren. BGL is daarom voor een gecontroleerde groei van het aantal toeristen.

BGL ziet de groei van de sector toerisme en recreatie meer in langer verblijf en meer besteding dan in grote aantallen dagtoeristen. De leefomgeving is mooi maar ook kwetsbaar. De autodruk op sommige plekken is bijvoorbeeld al te groot. BGL vindt het erg belangrijk dat promotie van ons gebied aansluit op bij Steenwijkerland passende doelgroepen. Een sterk Steenwijkerlands promotieplan, met identificatie van de belangrijkste doelgroepen en met bijbehorend budget is daarom gerechtvaardigd.

Samenwerking ondernemers in het hele gebied is noodzakelijk

Het is van belang voor de lokale economie dat gasten niet alleen langer in ons gebied verblijven, maar zich ook goed verspreiden en zo op diverse plaatsen in de gemeente meer besteden. BGL wil daarom ondernemers in het hele gebied waar mogelijk stimuleren om gezamenlijke arrangementen op te stellen. Het is van belang dat ondernemers nog meer dan nu samen gaan werken. De stichting Nationaal Park Wieden Weerribben, waarin veel verschillende partijen samenwerken is hiervan een voorbeeld.

Om een divers aanbod te creëren

BGL vindt het belangrijk dat het aanbod voor gasten zo divers mogelijk is; mooi weer voorzieningen, slecht weer voorzieningen, gericht op het individu, maar ook op groepen, ééndaagse, maar vooral ook meerdaagse arrangementen. BGL wil ondernemers met plannen op dit gebied zoveel mogelijk ondersteunen.

We vinden het belangrijk dat de door onze gasten gebruikte toeristische infrastructuur op orde is. Fietspaden, wandelpaden en vaarten en sloten bijvoorbeeld moeten er goed bijliggen. Het openbaar vervoer moet passen bij de verplaatsingen van toeristen. Maar daarnaast moet, om ons gebied in al zijn facetten te beleven, toeristische informatie voor onze gasten goed ontsloten zijn. BGL is voor een goed gebruik van de digitale mogelijkheden en de mogelijkheden van social media.

Unieke geschiedenis beter markeren in het landschap

De gemeente Steenwijkerland kent een veelzijdige geschiedenis. Het is van belang om meer van de geschiedenis te weten om onze regionale cultuur op waarde te kunnen schatten. Moderne hulpmiddelen maken het mogelijk om deze geschiedenis eenvoudig te ontsluiten voor de inwoners van Steenwijkerland en de toeristen die hier komen varen, wandelen en fietsen. Op diverse plaatsen kunnen markeringen worden geplaatst waar je bijvoorbeeld met je smartphone overal in het gebied kijkjes kunt nemen in onze indrukwekkende geschiedenis.

5. Een dienstbare gemeente

Om de speerpunten uit dit programma te realiseren wil BGL een dienstbare gemeente. Dat geldt voor het college van burgemeester en wethouders, de gemeenteraad en de ambtenaren. BGL wil dat de gemeente zoveel mogelijk gebruik maakt van de participatie van inwoners bij het vinden van antwoorden op hun initiatieven, vragen en zorgen.

De belangrijkste punten van dit hoofdstuk op een rij:

- De gemeente denkt mee en werkt mee
- Met de blik naar buiten
- Als onderdeel van een krachtige regio
- Met lef en betrokkenheid
- Waarbij iedereen mee kan doen
- Iedereen wordt gelijk behandeld
- Waarbij financiële overwegingen en regels niet alleen de dienst uitmaken
- Met een voorbeeldfunctie voor gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders
- Experimenteren met nieuwe vormen van samenwerken
- Met werkbare kaders
- Er is een brede coalitie nodig voor de beheersbaarheid van het sociaal domein
- Eerst kijken wat de inwoner nodig heeft
- Met maatwerk voor herstel van de sociale binding van betrokkenen

De gemeente denkt mee en werkt mee

Onze samenleving verandert door tal van invloeden. Veel dingen die we lang gewoon vonden veranderen mee. Hierbij is de mening en stem van de inwoners heel belangrijk. Het gaat om hun leven en leefomgeving.

Bij de kracht van onze samenleving past een gemeente die meedenkt en meewerkt. De gemeente (bestuurders, gemeenteraad en medewerkers) werkt vooral in opdracht van de samenleving en de inwoners van Steenwijkerland en zorgt daarbij voor de juiste afstemming met de provincie, het rijk, en Europa.

De gemeente heeft goede stappen gemaakt, maar kan nog meer dan nu de eigen kracht en creativiteit van inwoners en ondernemers benutten en ondersteunen. BGL weet dat de inzet en betrokkenheid van de inwoners groot is. Er kunnen nog veel meer vraagstukken samen met de inwoners en ondernemers worden opgepakt door te praten over hun eigen mogelijkheden en de ondersteunende rol van de gemeente daarbij. Het past de gemeente niet alles zelf te bedenken. Daarvoor zijn de inwoners en ondernemers te betrokken en maar al te graag bereid om hard mee te denken en te werken aan goede oplossingen.

Dit vraagt goede aandacht bij de voorbereiding van plannen door afstemming met inwoners, ondernemers en belangengroepen, maar levert ook zoveel meer op. De bewoners weten immers zelf ook wel hoe de leefomgeving mooier en beter kan worden. BGL heeft er zelfs voor gezorgd dat inwoners en ondernemers de gemeente uit kunnen dagen als zij werkzaamheden beter en goedkoper kunnen doen dan de gemeente.

Met de blik naar buiten

BGL vindt dat de focus van het bestuur, de gemeenteraad en de gemeentelijke organisatie primair op de mensen in de maatschappij gericht moet zijn. Beleid buiten voeden en binnen uitwerken. Het gemeentehuis uit, de kernen en wijken in! Wat BGL betreft gaat de gemeente dan ook door met bijeenkomsten en activiteiten op locatie; als bestuur, volksvertegenwoordigers en ambtenaren veel meer op zoek naar verbinding met de mensen.

De gemeente moet waar gevraagd deskundigheid leveren, initiatieven faciliteren, kansen aangeven, maatwerk bieden binnen de geldende regelgeving, waar mogelijk en nodig regelgeving aanpassen om plannen te laten slagen.

Als onderdeel van een krachtige regio

De gemeente Steenwijkerland is onderdeel van de regio Zwolle. We doen graag zoveel mogelijk lokaal, maar regionaal samenwerken kent een meerwaarde bij meerdere opgaven, zoals Economie, Human Capital Agenda (personeel en werk), Bereikbaarheid, Leefbaarheid en Energie. BGL wil vanuit gelijkwaardigheid werken aan de brede welvaarts groei in de Regio Zwolle. Regionaal bundelen we onze krachten in Den Haag en Brussel. We bereiken zo samen meer voor onze inwoners en ondernemers in de regio en in onze gemeente.

Ook bij het onderwijs levert samenwerken een meerwaarde op. Het niveau van het onderwijs wordt beter

als MBO en HBO in onze regio goed samenwerken. Ook bijscholing en omscholing, voor mensen die van baan willen veranderen, kun je beter regionaal aanpakken.

Tenslotte is samenwerking nodig voor het organiseren van een goede infrastructuur, zoals optimale verbindingen over spoor, weg en water.

Met lef en betrokkenheid

BGL wil een gemeentelijke organisatie met lef, creativiteit en een grote maatschappelijke betrokkenheid, die dit ook uitstraalt. Een minder hiërarchische, juridisch starre en formele organisatie, met oog voor mensen die het aandurven om zaken eens heel anders aan te pakken.

BGL wil dat medewerkers ingezet worden op hun competenties die nodig zijn voor dienstbaarheid en cultuurverandering; zij geven bestuur en gemeenteraad geen bindende adviezen maar bieden beleidskeuzes vanuit verschillende scenario's en risico's.

Waarbij iedereen mee kan doen

Een inclusieve samenleving is een samenleving waarin iedereen gelijkwaardig meetelt. Met verschillende geloofs- of levensovertuigingen, tegengestelde ideologieën, uit verschillende klassen of sociale groepen, met diverse seksuele oriëntaties, kunde of beperkingen. Iedereen wordt gerespecteerd in de eigen waardigheid.

Mensen met een fysieke of geestelijke beperking doen minder mee in het publieke leven dan mensen zonder die beperking. Dat komt niet alleen door de toegankelijkheid van publieke plaatsen, maar ook door vooroordelen en de manier waarop mensen worden behandeld. BGL wil dat iedereen gelijkwaardig mee kan doen, in de openbare ruimtes, maar ook in winkels, restaurants, het theater, in verenigingen en op het internet. Drempels die dit verhinderen moeten worden opgeruimd.

Iedereen wordt gelijk behandeld

De toeslagenaffaire heeft laten zien hoe we als overheid niet met mensen moeten omgaan. Zulke affaires zijn er op alle bestuurlijke niveaus. Wet- en regelgeving is er om mensen te helpen, te wijzen en te beschermen. BGL vindt het belangrijk dat de gemeente nog meer aandacht krijgt voor mensen die door de overheid tussen wal en schip of in de problemen zijn gekomen. Zij moeten de gemeente op een eenvoudige manier kunnen benaderen en niet van het kastje naar de muur worden gestuurd, maar daadkrachtig worden geholpen.

Voor inwoners is het van belang dat zij weten én ervaren dat iedereen op gelijke wijze wordt behandeld. De handhaving van de regels mag daarnaast niet selectief of fragmentarisch plaatsvinden, maar op basis van duidelijk en herkenbaar beleid. Dit beleid dient rekening te houden met de menselijke maat, niet de regel is het uitgangspunt, maar de situatie. De inwoner heeft het recht om bij overtreding, voorafgaand aan een eventuele sanctie, zijn/haar kant van de zaak toe te lichten. Voor BGL is de menselijke maat het uitgangspunt bij de uitvoeringspraktijk. In een notitie van het College voor de rechten van de mens is deze menselijke maat in duidelijke aspecten uitgewerkt.

Waarbij financiële overwegingen en de regels niet alleen de dienst uitmaken

Het is niet de bedoeling van BGL dat alleen financiële overwegingen en de regels uitmaken wat de dynamiek kan worden in Steenwijkerland. De dynamiek moet komen uit de creatieve samenwerking van de gemeente met de inwoners, binnen bestaande regels en afspraken of ook door regels en afspraken aan te passen aan het resultaat van de samenwerking. En vervolgens te kijken hoe de financiering kan plaatsvinden. Verbetering en beweging komt voort uit ja-zeggen en oplossingen zoeken, niet uit nee-zeggen en de boel zo laten. Steenwijkerland is niet de rijkste gemeente van Nederland en zal samenwerking en creatieve financiële oplossingen hard nodig hebben om aantrekkelijk te blijven om te wonen, te werken, te leren en te recreëren.

Met een voorbeeldfunctie voor gemeenteraad en college

Bij een veranderende gemeente gaat het niet alleen om verandering in de ambtelijke organisatie. Er is meer nodig. Het bestuur moet ook met dezelfde houding en gedrag naar vraagstukken kijken. Niet vanuit bestuurlijke autoriteit, gedekt door eigen gemaakte regels, maar met oog voor de belangen van burgers en passende bestuurlijke creativiteit. Daarbij speelt de gemeenteraad een cruciale rol, niet alleen op de achterhand en reagerend op bestuurlijke voorstellen, maar ook zelf creatief en initiërend vanuit hun continue contacten met de achterban. Dan wordt de burger met zijn initiatief op de goede respectvolle manier in de politiek-bestuurlijke dialoog geplaatst.

Experimenteren met nieuwe vormen van samenwerken

Veranderen is niet gemakkelijk. Het is vaker gemakkelijk om zaken bij het oude te laten. Experimenten en proefprojecten kunnen helpen. BGL wil het experiment van de Werkplaats uitbreiden. In dit experiment worden ambtenaren bij elkaar gezet die oog hebben voor verandering en de juiste competenties hebben. Door ze bij elkaar te zetten wordt hun invloed sterker en duidelijker en kunnen ze een voorhoede vormen voor de gewenste cultuurverandering en andere houding en gedrag. Bij vervanging, werving en selectie is

het van belang dat veranderbereidheid, creativiteit en samenwerkingsbereidheid met de inwoners doorslaggevende kenmerken zijn. We moeten daarbij niet bang zijn om fouten te maken.

Werkbare kaders

Ideeën, initiatieven en reacties van inwoners moeten worden getoetst aan de hiervoor geldende kaders, bijvoorbeeld juridisch of beleidsmatig. Soms zijn deze kaders zo knellend dat ideeën en initiatieven van inwoners nauwelijks een kans van slagen hebben of al bij een eerste bespreking kansloos worden geacht. Soms leiden de kaders tot ongewenste consequenties, zoals bij de toeslagenaffaire op landelijke schaal. BGL wil een goede registratie van ideeën, initiatieven en reacties van inwoners, individueel en als groep, om te kunnen beoordelen of de hiervoor geldende kaders wel werkbaar zijn of moeten worden aangepast of vernieuwd.

Brede coalitie nodig voor beheersbaarheid sociaal domein

Veel gemeenten worstelen vijf jaar na de decentralisatie met de uitgaven in het sociaal domein. Steenwijk-erland is daarop geen uitzondering. Het is onmiskenbaar dat het sociaal domein een groot beslag legt op de middelen van de gemeente. Het is van belang om niet alleen de dagelijkse brandjes te blussen, maar verder vooruit te kijken. Het budget voor het sociaal domein over het gehele land is ontoereikend, dus er moeten keuzes worden gemaakt. Er is vaak onduidelijkheid over de verdeelmodellen naar de gemeenten. De Visitatiecommissie financiële beheersbaarheid sociaal domein gemeenten heeft diverse aanbevelingen opgesteld voor gemeenten om de beheersbaarheid op korte en langere termijn te vergroten. BGL is een voorstander van een brede coalitie van betrokkenen om visie, beleid en uitvoering scherp uit te werken. Dit geldt ook specifiek voor de Jeugdzorg.

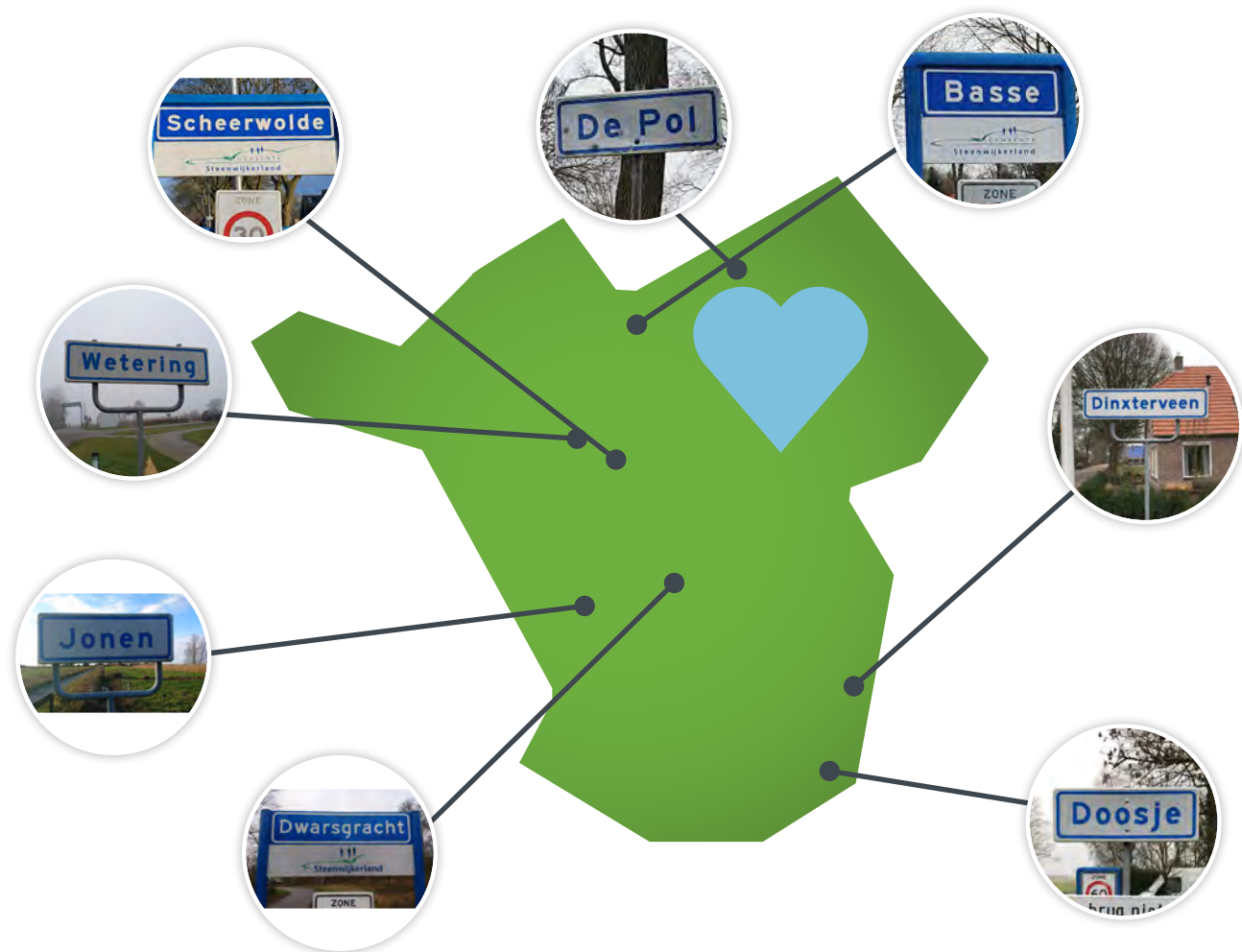
Eerst kijken wat de inwoner nodig heeft

De omgekeerde toets is een methodiek voor integraal werken in de gemeente. Dit betekent maatwerk in het sociaal domein zonder willekeur. De toets omvat de Participatiewet, de WMO 2015, de Wet schuldhulpverlening en de Jeugdwet. De toets is ook toepasbaar op wetten buiten het sociaal domein zoals de Onderwijswet en de Omgevingswet. Het principe van de omgekeerde toets is eenvoudig. De gemeente kijkt eerst wat de inwoner nodig heeft en welk effect moet worden bereikt. Dan wordt gekeken of dit past binnen de grondwaarden van de diverse wetten. Op basis hiervan wordt een beslissing genomen. Deze beslissing wordt getoetst aan diverse waarden, zoals ethische waarden. Daarna wordt een formeel besluit genomen. BGL is een voorstander van de methodiek van de omgekeerde toets.

Maatwerk voor herstel sociale binding van betrokkenen

Diverse inwoners hebben gestapelde problemen. Bijvoorbeeld financieel, in de privésfeer, met de gezondheid, met wonen en werken tegelijk. De aanpak van deze problemen vraagt om maatwerk. Geen situatie is gelijk. Reguliere oplossingen zijn er vaak niet. Het maatwerk kan op verschillende manieren worden geboden. Het maatwerk betreft niet alleen de financiële aspecten, maar vraagt vaak om lenigheid om de ruimtes tussen de regels te vinden en om afspraken tussen instanties te versoepelen. Denk aan het verlagen van de rente van een bank bij een openstaande schuld. Maatwerk bieden vraagt om betrokkenheid en creativiteit van de betrokkenen. BGL is een voorstander van maatwerkoplossingen om de sociale binding van betrokkenen met de gemeenschap te herstellen en te verbeteren.

PRESTATIES

Wat hebben we al voor u bereikt?

Een korte samenvatting van door en met BGL bereikte doelen in verschillende raadsperioden:

Van 2018-2022:

- ✓ Er is een duurzaamheidslening afgesloten voor het aanpassen van sportaccommodaties om daar een besparing te realiseren op de energiekosten en het bedrag voor een lening energiemaatregelen is verlaagd.
- ✓ Aanzet voor faciliterend beleid op ten aanzien van Agroforestry/ Voedselbossen.
- ✓ De hondenbelasting is afgeschaft.
- ✓ Onderzoek naar mogelijkheden kleine windmolens om ondernemers te ondersteunen bij hun eigen energieopwekking.
- ✓ Verhoging starterslening voor jongeren.
- ✓ De verlichting van de kerktoren in Blokzijl. Dit is bereikt op initiatief van inwoners en plaatselijke ondernemers.
- ✓ De realisatie van de basisschool en het multi-functionele centrum (MFC) te Tuk.
- ✓ De realisatie van het multi-functionele centrum in Eesveen.

- ✓ De aanpak van “Right to Challenge”, recht om uit te dagen. Groepen van georganiseerde inwoners kunnen taken van de gemeente overnemen, als zij dit beter, slimmer of goedkoer kunnen.
- ✓ De afvalcontainers in de binnensteden gaan ondergronds om het straatbeeld te verbeteren.

- ✓ Het RES bod van 125 ha voor zon op land (406 TJ) en 25 ha op dak.
- ✓ Beheer openbare ruimte zonder gif, maaibeleid dat de biodiversiteit bevordert en goede landschappelijke inpassing van diverse initiatieven.
- ✓ Initiatief voor een netwerk van oplaadpunten voor elektrische voertuigen.
- ✓ Onafhankelijk advies over kunstgrasvelden. Afgesproken dat er onafhankelijk advies komt over waar een kunstgrasveld noodzakelijk is.
- ✓ Doorgaande weg in Kuinre naar maximumsnelheid van 50 km.
- ✓ De verhuizing van de intergemeentelijke sociale dienst (IGSD) naar het gemeentehuis.
- ✓ Vervroegde inzet vitaliteitsfonds. Dit betekent dat seizoensgebonden instellingen sneller duidelijkheid krijgen over mogelijkheden van het vitaliteitsfonds.
- ✓ Een gefaseerde aanpak van de huisvesting Voortgezet Onderwijs. Om het voortgezet onderwijs betaalbaar te houden in een fasering afgesproken naar de huisvesting van het voortgezet onderwijs op één locatie.
- ✓ Ondersteuning voor stichting "GasDrOvf". Dit initiatief wordt ondersteund om goed weerwoord te kunnen bieden om instabiliteit van de ondergrond te voorkomen.
- ✓ Ondersteuning van het Kinderpardon. Het belang van kinderen staat centraal in onze afwegingen.
- ✓ De inzet voor het behoud van oude ambachten met historische waarde.
- ✓ De instelling van het Mantelzorgcompliment.
- ✓ Het aantal inwonersinitiatieven neemt toe.
- ✓ Er is een spreekuur ingesteld voor contact van de inwoners en ondernemers met de wethouders.
- ✓ De gemeente is aantoonbaar beter bereikbaar voor inwoners en ondernemers.
- ✓ Een financieel gezonde gemeente.

Voor 2018:

- ✓ Vrij parkeren in Steenwijk.
- ✓ Het College van de gemeente Steenwijkerland is verhuisd naar het gemeentehuis om de afstand tussen bestuur en de ambtelijke uitvoerende organisatie te verkleinen.
- ✓ Villa Ramswoerthe is behouden voor een breder publiek door het onder voorwaarden te verkopen aan Vereniging Hendrick de Keyser.
- ✓ Huishoudboekje van de gemeente op orde gehouden tijdens de drie decentralisaties van Rijk naar de gemeenten en die gepaard gingen met flinke bezuinigingen. Het uitgangspunt voor BGL is dat mensen die zorg nodig hebben, zorg op maat krijgen waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van vertrouwde zorgverleners. Dat is gedaan door eerst te focussen op decentralisatie en daarna op transformatie. De decentralisatiefase is afgerond. Dat was een flinke opgave waarvoor veel zaken anders en opnieuw moesten worden georganiseerd maar we zijn er over het algemeen goed in geslaagd iedereen die zorg nodig had, zorg op maat te bieden. In de transformatiefase staat nu de opgave centraal om actief te zoeken naar blijvend betaalbare oplossingen op maat voor iedereen. Dat is een continue leerproces waar BGL in wil blijven investeren.
- ✓ Rust in de zorg is bereikt en BGL heeft een motie ingediend, die unaniem is aangenomen, om tijdelijke overschotten van zorggelden in een reserve “zorg” te stallen. Mocht blijken dat stijgende uitgaven niet kunnen worden opgevangen met rijksmiddelen en deze reserve ‘zorg’ ontoereikend is, dan dient wat BGL betreft het tekort vanuit de algemene reserve te worden afgedekt. Zorg op maat moet beschikbaar blijven voor iedereen die dat nodig heeft.
- ✓ De rotte plekken in wijken en kernen worden opgepakt om verloedering tegen te gaan. Voor het oude gemeentehuis in Oldemarkt hadden in de loop der tijd diverse partijen interesse voor het pand om er een andere functie in te realiseren. Helaas is dat er niet van gekomen. Het pand was inmiddels verloederd en trok de verkeerde activiteiten aan. Er is voor gekozen het gemeentehuis af te breken en de ruimte in te richten als een natuurspeelplaats voor kinderen. Deze moet worden onderhouden tot er een levensvatbaar voorstel komt om op die locatie nieuwe functies te ontwikkelen. Ook het gebied tegenover de COOP in Oldemarkt is ingericht tot er nieuwe kansen voor komen.

- ✓ In Oldemarkt en Vollenhove is er ruimte geboden voor nieuwbouw. De eerste woningen zijn daar inmiddels gerealiseerd.
- ✓ Het in stand houden van MFC's (multi functionele centra) is voor BGL belangrijk. Festiviteiten kunnen worden toegestaan om de exploitatie rond te krijgen. Mooie resultaten zijn onder meer geboekt in de Burght in Vollenhove, de Ploats in Blokzijl, de Slinger in Ossenzijl, streekcentrum De Wielewaal in Scheerwolde en De Buuzepolle in Giethoorn.
- ✓ BGL heeft ingezet op het open houden van de zwembaden maar heeft ook een beroep gedaan op bestuurders en personeel om mee te denken in het beheersen van de exploitatiekosten.
- ✓ BGL vindt het up to date houden van sportaccommodaties met oog op het stimuleren van sport belangrijk en heeft ingestemd met investeringen.
- ✓ Het belang van een goede samenwerking met vrijwilligers is onontbeerlijk. BGL draagt er zorg voor dat de gemeente zich hier faciliterend opstelt.
- ✓ BGL heeft aandacht gevraagd voor oplossingen voor de wateroverlast op speel-, en trainingsvelden van buitenportaccommodaties. Daar is in geïnvesteerd met goede resultaten.
- ✓ Speciale aandacht is gegeven aan Nationaal Park Weerribben Wieden. Het Rijk heeft de verantwoordelijkheid voor de nationale parken overgedragen aan de provincies. De provincie Overijssel op haar beurt gaf die verantwoordelijkheid door aan de gemeente Steenwijkerland. Daarmee zou het letterlijk ons Nationaal Park worden, maar zonder extra middelen. Dat vroeg om een nieuwe en andere aanpak. Dit heeft geleid tot een innovatief samenwerkingsverband tussen gebedspartijen die met elkaar afspreken hoe ze de kwaliteiten van ons Nationaal Park kunnen behouden en optimaal inzetten voor de vele belangen die er spelen. In dit proces zijn flinke stappen gezet en we hopen dat dit een goed vervolg krijgt.
- ✓ Met de G1000 is een voor Steenwijkerland Uniek proces in gang gezet om inwoners en experts gezamenlijk te laten nadenken hoe de omschakeling van fossiele energie naar duurzame energie bronnen in Steenwijkerland kan worden gerealiseerd met draagvlak vanuit de samenleving. Dit omdat helder is geworden dat de hoge ambitie om in 2020 37% van het energieverbruik in Steenwijkerland door duurzame energiebronnen op te wekken niet realistisch is gebleken.

- ✓ Op voorspraak van BGL is een motie aangenomen om initiatieven van burgers te ondersteunen die zelf ook verantwoordelijkheid willen nemen. Hiervoor is 80.000 euro beschikbaar gesteld.
- ✓ Op voorspraak van BGL is een plan van aanpak opgesteld voor het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed. Dit om zelf het goede voorbeeld te geven en ervaring op te doen. Het gemeentelijk vastgoed is inmiddels in kaart gebracht en nu kan gekeken worden waarmee de beste resultaten kunnen worden behaald.
- ✓ BGL heeft een motie ingediend die is aangenomen om te verkennen hoe via een revolving fund (een fonds waar opbrengsten in terug vloeien) die verduurzamingsslag versneld kan worden.
- ✓ Na een lastige afstemmingsperiode staan de neuzen van Vestingstad Steenwijk, de inwoners van de binnenstad en de gemeente dezelfde kant uit en wordt er flink geïnvesteerd in de openbare ruimte van het marktplein en de aanpalende straten. Dit om een nieuwe impuls te geven voor investeringen in de binnenstad vanuit het bedrijfsleven. Eerder is in deze periode geïnvesteerd in het Voorpoortplein Kerkplein en Haven van Vollenhove.
- ✓ Een amendement van BGL heeft ertoe geleid dat de gemeente garant ging staan voor de ondergrondse verbouwing van het Olde Maat Huus in Giethoorn.
- ✓ BGL heeft de discussie over de vliegroutes van en naar Lelystad Airport voortdurend onder de aandacht gebracht door informatie avonden te organiseren en moties in te dienen. BGL was de trekker bij het indienen van een zienswijze door de gemeente, waarin de belangen van Steenwijkerland naar voren zijn gebracht en waar de landelijke partijen uiteindelijk op zijn aangehaakt.

Een motie van BGL heeft geleid tot verhoging van de brug bij Belt-Schutsloot. De brug is op gelijke hoogte gekomen van vergelijkbare bruggen in de nabije omgeving.

BGL is nog lang niet klaar, er is meer te doen. De samenwerking met u als inwoners moet nog sterker worden. Dit verkiezingsprogramma neemt u mee in onze aanpak voor de komende jaren.

KANDIDATENLIJST

BUITENGEWOON LEEFBAAR 2022

1. André Bus	Paasloo
2. Ingrid ten Berge-op de Weegh	Steenwijkerwold
3. Helmich Ruitenbergh	Giethoorn
4. Melvin Smit	Paasloo
5. Ina Haveman-Regeling	Onna
6. Bennie Daan	Steenwijkerwold
7. Richard Keizer	Steenwijk
8. Tinus Holterman	Wanneperveen
9. Guus Mooiweer	Sint Jansklooster
10. Truus Klein Wolterink	Paasloo
11. Gert Stam	Belt-Schutsloot
12. Conny Schiere	Eesveen
13. Saskia Bijl	Wanneperveen
14. Thomas Oosterkamp	Oldemarkt
15. Klaas van der Linde	Sint Jansklooster
16. Jos Smit	Oldemarkt
17. Klaas Korthoef	Belt-Schutsloot
18. Kimberly de Jonge	Steenwijk
19. Jan van der Linde	Blokszijl
20. Auke Feenstra	Tuk
21. Karlijn Knol	Giethoorn (Dwarsgracht)
22. Gerjan van den Dolder	Steenwijkerwold
23. Tanja van der Meer	Paasloo
24. Tiny Bijl	Giethoorn
25. Jurgen Kok	Oldemarkt
26. Henk de Boer	Ossenzijl
27. Oene Akkerman	Oldemarkt
28. Jessica Dedden	Oldemarkt
29. Petra Lok-Kwakman	Vollenhove
30. Peter Boerman	Basse
31. Theo te Riele	Steenwijkerwold
32. Erik Dahmen	Vollenhove